

Пояснювальна записка

до кваліфікаційної роботи бакалаврського рівня вищої освіти на тему:
«Обґрунтування стратегії поліпшення фінансового стану підприємства (на прикладі ТОВ «ЛА-Транс Україна»)»

Виконала:

студентка 5-го курсу
спеціальності 072 «Фінанси,
банківська справа та страхування»
Василькова Вікторія Олександрівна

Керівник:

д.е.н., професор Токарський Тарас
Богданович

Рецензент

ст. викладачка Котик Ольга
Василівна

АНОТАЦІЯ

Кваліфікаційна робота на тему «Обґрунтування стратегії поліпшення фінансового стану підприємства (на прикладі ТОВ «ЛА-Транс Україна») / Василькова В.О. – Рівне : НУВГП, 2025. - 85с.

У дипломній роботі досліджено теоретико-методологічні засади аналізу фінансового стану підприємства та методи його прогнозування. Надано економіко-організаційну характеристику ТОВ «ЛА-Транс Україна». Виконано структурно-динамічний аналіз балансу підприємства та ключових показників фінансового стану. Здійснено прогнозування ймовірності банкрутства та запропоновано заходи для покращення фінансового стану підприємства.

Ключові слова: фінансовий стан підприємства, оцінка фінансового стану, платоспроможність, фінансова стійкість, ділова активність.

ANNOTATION

Qualifying work «Substantiation of the strategy for improving the financial condition of the enterprise «Limited Liability Company «LA-Trans Ukraine» taken as an example)» / - Vasytkova V.O. Rivne: NUWM, 2025. – 85p.

The thesis explores the theoretical and methodological principles of analyzing the financial condition of an enterprise and methods for its forecasting. An economic and organizational characteristic of LLC "LA-Trans Ukraine" is provided. A structural and dynamic analysis of the enterprise's balance sheet and key indicators of financial condition is performed. The probability of bankruptcy is predicted and measures are proposed to improve the financial condition of the enterprise.

Keywords: financial condition, financial condition diagnosis, solvency, financial stability, business activity.

ЗМІСТ

Вступ.....	5
Розділ 1. Основні положення теорії діагностики фінансового стану.....	8
1.1 Сутність фінансового стану підприємства та його інформаційне забезпечення.....	8
1.2. Дослідження методики аналізу фінансового стану підприємств.....	15
Розділ 2. Аналіз фінансового стану на прикладі Товариства з обмеженою відповідальністю «ЛА-Транс Україна».....	28
2.1. Економіко-організаційна характеристика підприємства.....	28
2.2. Структурно – динамічний аналіз джерел формування та напрямків використання майна підприємства.....	33
2.3. Аналіз показників фінансового стану підприємства.....	46
Розділ 3. Шляхи покращення фінансового стану підприємств на прикладі Товариства з обмеженою відповідальністю «ЛА-Транс Україна».....	61
Висновки.....	74
Список використаних джерел.....	78
Додатки.....	88

ВСТУП

У сучасних умовах ринкової економіки ефективність і обґрунтованість управлінських рішень як на мікро-, так і на макрорівні значною мірою залежать від якісної оцінки фінансового стану господарюючих суб'єктів. Така оцінка не обмежується розрахунком окремих коефіцієнтів, а охоплює комплексне дослідження системи показників, що характеризують різні напрями діяльності підприємства. Багато українських підприємств мають недосконалу структуру капіталу та стикаються з дефіцитом оборотних коштів.

Однак за умови своєчасної розробки й реалізації заходів, спрямованих на довгострокове покращення фінансового становища, ці підприємства мають потенціал для відновлення платоспроможності, прибутковості та зміцнення своєї матеріальної бази. Уникнення фінансових труднощів можливе лише за умови постійного інформування управлінського персоналу щодо актуального рівня фінансової стійкості підприємства та його спроможності до подальшого розвитку. Таку інформацію слід отримувати на основі систематичного аналізу фінансового стану.

У контексті переходу української економіки до ринкових відносин і розширення повноважень підприємств у сфері фінансово-економічної діяльності, значення своєчасного та ґрунтовного аналізу їх фінансового стану, оцінки ліквідності, платоспроможності, фінансової стабільності та пошуку шляхів покращення фінансової ситуації істотно зростає. Це є необхідною умовою оздоровлення підприємств та подолання кризових явищ у їхній діяльності.

Питання аналізу фінансового стану підприємств розглядаються у працях зарубіжних та вітчизняних науковців і практиків. Серед основних варто визначити праці: Багрова В. П., Баканова М. І., Бойчик І. М., Бугая В. З., Бутинця Ф. Ф., Єлейка Я. І., Івахненко В. М., Кандибко О. М., Коробова М. Я., Лапішко М. Л., Лахтіонової Л. А., Мних Є. В., Негашева Е. В., Подолянської В.

О., Руденко Л. В., Савицької Г. В., Салига С. Я., Самовженко Т. С., Селезньової С. Н., Чупіса А. В., Шеремета А. Д., Яріш О. В. та ін.

Не применшуючи внесок вказаних дослідників у вирішення проблем аналізу фінансового стану підприємств, варто зазначити, що все ще не вирішеними залишаються питання щодо систематизації і способів обчислення показників фінансового стану, адаптації та визначення доцільності застосування закордонних методик аналізу для вітчизняних підприємств, ідентифікації факторів впливу на показники фінансового стану як основи такого аналізу, а також необхідності уніфікації стандартів аналізу за відповідними чітко визначеними принципами та ін.

Все це вказує на необхідність подальших досліджень проблем аналізу фінансового стану підприємств.

Мета кваліфікаційної роботи полягає у вивченні та обґрунтуванні стратегії поліпшення фінансового стану підприємств та визначенні шляхів його покращення на прикладі Товариства з обмеженою відповідальністю «ЛІА-Транс Україна». Для досягнення зазначеної мети необхідно вирішити наступні завдання:

- вивчити показники, що визначають фінансовий стан підприємства та методи його оцінки;
- дослідити особливості аналізу фінансового стану підприємств;
- визначити складові фінансової звітності підприємства та провести аналіз фінансової звітності;
- визначити шляхи покращення фінансового стану.

Об'єктом дослідження є фінансово – господарська діяльність Товариства з обмеженою відповідальністю «ЛІА-Транс Україна».

Предметом дослідження є фінансовий стан підприємства, що формується в результаті взаємодії всіх елементів його фінансової системи.

Під час досліджень використовувалися методи логічного узагальнення, аналізу, синтезу, експертних оцінок. Інформаційною базою дослідження є Закони України, постанови КМУ, теоретичні відомості, що містяться в

розробках зарубіжних та вітчизняних вчених, дані фінансової звітності підприємства.

Дипломна робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. У першому розділі, на теоретико – методологічному рівні, розкрито поняття фінансового стану, а також досліджено особливості аналізу фінансового стану підприємств. У другому розділі проведено аналіз фінансового стану Товариства з обмеженою відповідальністю «ЛА-Транс Україна». Третій розділ присвячений визначенню шляхів покращення фінансового стану підприємства.

Робота виконана на 85 сторінках, містить 23 таблиці, 13 рисунків та 6 додатків. Список використаних джерел включає 85 найменувань.

РОЗДІЛ 1. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ТЕОРІЇ ДІАГНОСТИКИ ФІНАНСОВОГО СТАНУ

1.1. Сутність фінансового стану підприємства та його інформаційне забезпечення

Фінансовий стан є однією з ключових характеристик підприємства, що відображає підсумки його господарської діяльності та визначає рівень фінансової спроможності. Аналіз фінансового стану підприємства створює підґрунтя для формування ефективної фінансової політики та розробки заходів, спрямованих на раціональне використання фінансових ресурсів суб'єкта господарювання.

Поняття «фінансовий стан підприємства» розглядається в працях багатьох науковців, однак у його трактуванні простежуються певні відмінності. Зокрема, А. М. Поддєрьогін і Н. П. Шморгун визначають фінансовий стан як багатогранне явище, що є результатом взаємодії всіх елементів системи фінансових відносин підприємства. Він формується під впливом комплексу виробничо-господарських факторів і характеризується системою показників, які відображають наявність, розміщення та використання фінансових ресурсів [76].

На думку О. Ю. Верланова, фінансовий стан підприємства варто розглядати як збалансовану структуру джерел фінансування активів, а також ефективність їх використання. Такий підхід дозволяє підприємству, з урахуванням рівня ліквідності та ризику, генерувати грошові потоки, необхідні для стабільного відновлення операційної діяльності [20].

Т. Д. Косова вважає найбільш обґрунтованим визначення фінансового стану як результату взаємодії усіх елементів фінансової системи підприємства, який формується під впливом низки факторів, пов'язаних зі звичайною операційною діяльністю [50, с. 127].

Л. В. Кузьменко [55] визначає фінансовий стан підприємства як сукупність показників, що відображають обсяги, розміщення та ефективність використання його ресурсів, а також реальні та потенційні фінансові можливості. Вчена підкреслює, що фінансовий стан безпосередньо впливає на ефективність підприємницької діяльності суб'єктів господарювання.

Т. П. Ніколаєва [71] вказує, що фінансовий стан характеризується системою показників, які відображають процес формування та використання фінансових ресурсів підприємства. В умовах ринкової економіки цей стан є інтегрованим показником результативності господарської діяльності, що становить інтерес не лише для працівників підприємства, але й для його ділових партнерів, а також державних, фінансових, податкових та інших регуляторних органів.

Р. Г. Майстро [62, с. 165] розглядає фінансовий стан як ключовий критерій успішності підприємства, що свідчить про його здатність ефективно управляти фінансовими операціями, зокрема забезпечувати своєчасні розрахунки. Він також акцентує на важливості цього показника для всіх зацікавлених сторін, які взаємодіють з підприємством.

Шулик, Ю. В., Панасюк, Б. М. [85] подають лаконічне визначення фінансового стану як здатності підприємства вчасно виконувати свої боргові зобов'язання. Згідно з їхнім підходом, фінансовий стан може оцінюватися як добрий або поганий, залежно від поточних фінансових результатів.

На відміну від вищенаведених підходів, Г. В. Карпенко [40, с. 61] трактує фінансовий стан з позиції часової перспективи, у межах якої оцінюється діяльність підприємства. Такий підхід дає змогу оцінити як реальну, так і потенційну здатність підприємства забезпечувати належне фінансування своєї господарської діяльності та ефективно функціонувати в майбутньому.

Одне з найбільш змістовних і системних визначень фінансового стану подано у фінансовому словнику-довіднику під редакцією М. Я. Дем'яненка [30, с. 497]. У цьому джерелі фінансовий стан трактується як комплексне поняття, що відображає якісну складову виробничої та фінансової діяльності

підприємства. Він є результатом взаємодії усіх елементів внутрішніх і зовнішніх фінансових відносин та характеризується системою показників, які відображають стан капіталу, його рух, платоспроможність підприємства та його спроможність ефективно фінансувати виробничу діяльність на визначену дату.

У Олексюк О.І. при визначенні поняття «фінансового стану підприємства» на першому місці також виділено комплексність даного поняття: «Фінансовий стан підприємства — комплексне поняття, характеризується забезпеченістю фінансовими ресурсами, необхідними для нормальної виробничої діяльності комерційних та інших суб'єктів господарювання, доцільністю й ефективністю їх розміщення і використання, фінансовими взаємовідносинами з іншими суб'єктами господарювання, платоспроможністю та фінансовою стійкістю» [75, с.21]. Основну увагу в даному визначенні звернено не тільки на забезпеченості необхідними фінансовими ресурсами, що є важливим, а й на доцільності та ефективності їх розміщення і використання, платоспроможності підприємства та фінансовій стійкості.

М. Я. Коробов стверджує, що «фінансовий стан підприємства – це складна, інтегрована за багатьма показниками характеристика якості його діяльності. Фінансовий стан підприємства можна визначити як міру забезпеченості підприємства необхідними фінансовими ресурсами і ступінь раціональності їх розміщення для здійснення ефективної господарської діяльності та своєчасних грошових розрахунків за своїми зобов'язаннями» [49, с. 354].

На думку Семенової К. Д «фінансовий стан підприємства виражається у співвідношенні структур його активів і пасивів, тобто засобів підприємства і їхніх джерел» [82, с. 282]. Проте з даного визначення не видно, про що можуть свідчити такі співвідношення, а оскільки вони будуть різними навіть в аналогічних підприємств, то доцільно було б на це звернути увагу.

Г. В. Савицька трактує фінансовий стан підприємства таким чином: «це економічна категорія, яка відображає стан капіталу в процесі його кругообігу та спроможність суб'єкта до саморозвитку на фіксований момент часу» [83, с.

169]. Особливість даного визначення полягає в тому, що автор уперше визнає фінансовий стан, як економічну категорію, а не комплексне поняття, і підкреслює, що ця категорія відображає стан капіталу у процесі його кругообігу та спроможність підприємства до саморозвитку саме на фіксований момент часу, тобто сьогодні і тільки, тому що на завтра ситуація уже може бути іншою.

Узагальнивши погляди науковців щодо сутності поняття «фінансовий стан підприємства», його доцільно розглядати як економічну категорію, що відображає фактичну та потенційну здатність підприємства забезпечувати фінансування поточної діяльності, виконувати зобов'язання перед контрагентами, а також створювати умови для стабільного розвитку в майбутньому.

Фінансовий стан підприємства має кількісне вираження у вигляді системи показників, які слугують основою для проведення комплексної оцінки. Ефективна фінансово-господарська діяльність, достатній рівень забезпечення фінансовими ресурсами та здатність своєчасно реагувати на зовнішні зміни формують позитивний фінансовий стан суб'єкта господарювання. Водночас варто зазначити, що навіть за умови сприятливих фінансових результатів поточна стабільність може мати тимчасовий характер. Саме тому підприємство повинне регулярно здійснювати діагностику свого фінансового стану, що дозволить своєчасно виявляти ризики та вживати заходів щодо забезпечення фінансової стійкості в довгостроковій перспективі.

Основними завданнями аналізу фінансового стану є:

- дослідження рентабельності та фінансової стійкості підприємства;
- дослідження ефективності використання майна (капіталу) підприємства, забезпечення підприємства власними оборотними коштами;
- об'єктивна оцінка динаміки та стану у ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості підприємства;
- оцінка становища суб'єкта господарювання на фінансовому ринку та кількісна оцінка його конкурентоспроможності;

- аналіз ділової активності підприємства та його становища на ринку цінних паперів;
- визначення ефективності використання фінансових ресурсів.

Ефективне функціонування системи аналізу фінансового стану стає можливим лише за наявності певного забезпечення. Під забезпеченням аналізу фінансового стану необхідно розуміти такі види, кількість і якість ресурсів, які є необхідними та достатніми для досягнення мети функціонування системи аналізу фінансового стану підприємства: організаційне, інформаційне, методичне, технічне, матеріальне та кадрове забезпечення.

Важлива роль у забезпеченні належить інформації: вона зв'язує окремі елементи управління (у тому числі й аналіз фінансового стану) в єдину динамічну систему. Взаємозв'язок між інформаційним і методичним забезпеченням відбувається завдяки меті проведення аналізу: надання інформації системі управління про фінансовий стан підприємства та можливості його оптимізації.

Сукупність інформаційного забезпечення системи аналізу представлено: інформаційною системою, комунікативним середовищем та інформаційними технологіями. Взаємозв'язок між окремими функціональними підсистемами управління простежується завдяки інформаційним потокам і свідчить, що на підставі вихідної інформації аналізу фінансового стану відбувається регулювання подальшої діяльності управлінського персоналу підприємства.

Основні вимоги, дотримання яких дає можливість оптимально організувати інформаційні потоки підприємства: періодичність, строки та форми надання інформації — це умови ефективної організації роботи персоналу.

Якісна характеристика інформаційних потоків тісно пов'язана з головним елементом інформаційної системи та всього інформаційного забезпечення — інформацією. Можна зробити висновок, що фінансова звітність — головне джерело інформації, необхідної для оцінки фінансового стану; однак, її форма

та зміст не можуть повною мірою задовольняти потреби аналітиків, саме тому виникає необхідність її вдосконалення.

Отже, основною інформаційною базою для дослідження фінансового становища підприємства є бухгалтерська звітність, оскільки кожне підприємство регулярно її складає за загальновідомими правилами.

Крім того, їй притаманні такі властивості:

- дані звітності підтверджуються первинними документами з кожної господарської операції;
- достовірність даних звітності підприємства може бути перевірена незалежними експертами;
- звітність відноситься до документів, що підлягають довготривалому зберіганню.

Основна вимога до інформації, представленої у звітності полягає в тому, щоб вона була інформативною для користувачів, тобто, щоб відомості, що містяться у фінансовій звітності, можна було використати для прийняття обґрунтованих рішень.

Основні критерії, яким повинна відповідати інформація, це: доречність, порівнянність, вірогідність, зрозумілість, правдивість, нейтральність. Проте не будь-яка інформація господарської діяльності може бути отримана зі стандартних форм звітності. Іноді для отримання необхідної інформації треба проводити спеціальні нагляди, щоб були використані при цьому закони статистики про допустимі розміри вибірки, методи та прийоми маркетингових досліджень.

При аналізі фінансового стану підприємства в процесі організації інформаційної системи слід враховувати основні характеристики економічної інформації, які безпосередньо впливають на вибір інформаційних технологій рішення аналітичних завдань. Це може бути досягнуто за допомогою певної класифікації економічної інформації. Незважаючи на реформування системи обліку та вдосконалення фінансової звітності питання змісту показників, переліку статей, досягнення оптимального поєднання якості звітної інформації

та порядку її подання у формі, корисній для користувачів, залишаються предметом дискусії. Тому концепція моделювання фінансової звітності базується на її розгляді з двох позицій: по-перше, як елемент інформаційної системи підприємства; по-друге, як інформаційна база для проведення аналізу фінансового стану.

Моделювання фінансової звітності спрямовано на підвищення її інформаційної місткості, значущості в процесі управління підприємством та об'єктивності наявних у ній даних. Основним при побудові аналітичного балансу є ліквідність активів, терміновість погашення зобов'язань і порівнянність відповідних розділів. Існуюча форма балансу вимагає корегувань розділів та уточнення в оцінці статей. Вивчення і систематизація методичного інструментарію аналізу фінансового стану зробили можливим виділення таких не вирішених питань: неоднозначність напрямків оцінки; надмірна кількість показників і коефіцієнтів; відсутність об'єктивної методики комплексної оцінки фінансового стану та методики його прогнозування.

Головний напрямок моделювання методичного забезпечення аналізу — підвищення об'єктивності комплексної оцінки фінансового стану, реалізація якого неможлива без удосконалення логічної послідовності проведеного аналізу.

Мета аналізу й однорідність робіт стали підставою для виділення трьох етапів аналізу фінансового стану: організаційного, розрахункового та заключного.

Зміст організаційного етапу полягає в постановці мети; визначенні напрямків і завдань аналізу фінансового стану; виборі, оцінці й моделюванні інформаційного забезпечення і методів проведення аналізу.

Деталізація розрахункового етапу дозволяє визначити послідовність його проведення відповідно до зазначених завдань і сформованої на попередньому етапі мети аналізу за рахунок проведення: експрес-аналізу; поглибленого аналізу фінансового стану; факторного аналізу та прогнозування.

На заключному етапі відбувається узагальнення результатів аналізу фінансового стану, оформлення аналітичних таблиць, графіків, діаграм і надання отриманих даних користувачам.

У підсумку можна зазначити, що в сучасних умовах функціонування підприємств, всебічна оцінка фінансового стану є необхідною. Саме на основі даних, отриманих у результаті її проведення, визначається стратегія розвитку підприємства, реальний стан його справ, досліджується можливість існування прихованих резервів.

1.2. Дослідження методики аналізу фінансового стану підприємств

Однією з ключових цілей аналізу фінансового стану підприємства є виявлення внутрішніх резервів для підвищення рентабельності виробництва та зміцнення принципів комерційного розрахунку, що забезпечують стабільну діяльність підприємства та виконання ним фінансових зобов'язань перед бюджетом, банківськими установами й іншими кредиторами.

Необхідність у такому аналізі зумовлена тим, що підприємства нерідко не мають об'єктивного уявлення про власний фінансовий стан. Це, у свою чергу, може призвести до виникнення суттєвих ускладнень у процесі прийняття ефективних управлінських рішень і забезпечення стабільності функціонування господарської системи.

На думку Обушак Т.А., метою оцінки фінансово-господарської діяльності підприємства є своєчасне виявлення негативних тенденцій, що можуть вплинути на фінансову стійкість. Такий аналіз слугує основою для виявлення резервів підвищення ефективності функціонування, прийняття обґрунтованих управлінських рішень, оцінки доцільності впровадження інновацій, а також формування ефективної фінансової політики підприємства шляхом добору відповідних інструментів реалізації стратегічних цілей [73, с. 94].

Г. В. Савицька наголошує, що аналіз фінансового стану є вагомим інструментом у процесі оперативного управління фінансовими потоками, їх

формуванням та розподілом, а також у стратегічному плануванні економічної діяльності підприємства. Його результати слугують основою для розробки фінансового забезпечення довгострокових цілей розвитку підприємства [83, с. 354].

У випадку своєчасного впровадження заходів, спрямованих на стабілізацію фінансового стану в довготривалій перспективі, підприємства здатні підвищити свій майновий потенціал, відновити платоспроможність і забезпечити прибутковість. Для недопущення кризових ситуацій вкрай важливим є системне інформування керівництва про стан фінансової стійкості та можливості подальшого розвитку підприємства.

Таку аналітичну інформацію необхідно отримувати на підставі результатів оцінювання фінансового стану. Проведення фінансового аналізу дозволяє встановити достовірність звітних даних, ідентифікувати можливі ризики нестабільності та виявити закономірності, які впливають на фінансову динаміку підприємства.

Фахівці зазначають, що оцінка фінансового стану дає змогу вирішити широкий спектр завдань, зокрема:

- аналіз рентабельності та фінансової стійкості;
- оцінка ефективності використання капіталу та забезпеченості підприємства обіговими коштами;
- визначення рівня ліквідності, платоспроможності й автономності;
- аналіз позицій підприємства на фінансовому ринку та рівня конкурентоспроможності;
- оцінка ділової активності, зокрема участі на ринку цінних паперів;
- визначення ефективності використання фінансових ресурсів;
- аналіз майнового стану підприємства: структура, вартість та джерела формування активів.

Таким чином, системний аналіз фінансового стану є основою для формування обґрунтованої фінансової стратегії підприємства, забезпечення його стабільності та конкурентоспроможності на ринку.

Фінансовий стан підприємства потребує постійної, всебічної оцінки із застосуванням широкого спектра методів, прийомів та аналітичних підходів. Такий підхід забезпечує можливість критично осмислити фінансові результати діяльності як у розрізі окремого звітного періоду, так і в динаміці — за кілька послідовних періодів. Це дозволяє виявити проблемні аспекти фінансової діяльності та визначити шляхи підвищення ефективності управління фінансовими ресурсами й оптимізації їх розміщення [58, с. 135].

Під методом аналізу слід розуміти сукупність прийомів і способів дослідження, що дають змогу здійснити комплексну характеристику фінансового стану підприємства з урахуванням внутрішніх взаємозв'язків та чинників впливу, а також сформулювати відповідні управлінські рекомендації для його покращення.

Методи фінансового аналізу становлять собою сукупність науково-методичних інструментів, засобів і принципів, що застосовуються для оцінки фінансової стійкості та ефективності діяльності підприємства. У науковій літературі та господарській практиці представлено різноманітні класифікації методів економічного аналізу в цілому та аналізу фінансового стану зокрема.

У процесі фінансового аналізу підприємства можуть застосовуватись як окремі аналітичні прийоми й моделі, так і їхні комбінації. Вибір методів обумовлюється конкретними цілями аналізу та визначається завданнями, що стоять перед аналітиками в кожній конкретній ситуації. Деякі фахівці надають перевагу використанню узагальненого синтетичного (інтегрального) показника фінансового стану. Водночас інші дослідники звертають увагу на обмеження такого підходу, вказуючи на недостатню інформативність інтегральних показників у прикладному використанні, і натомість рекомендують застосовувати систему взаємопов'язаних фінансових індикаторів.

Оцінювання фінансового стану підприємств здійснюється за допомогою низки методик, затверджених відповідними державними органами — міністерствами, Національним банком України, а також комерційними банками. Методичні підходи до такого аналізу почали формуватися ще у 1998 році за ініціативи Агентства з питань запобігання банкрутству підприємств

спільно з Державною податковою адміністрацією України. У подальшому ці методики були вдосконалені та представлені у «Методичних рекомендаціях з аналізу фінансово-господарського стану підприємств та організацій» у період 2000–2003 років. Для суб'єктів господарювання, які підлягали приватизації, Міністерством фінансів та Фондом державного майна України у 2001 році було розроблено окреме «Положення про порядок здійснення аналізу фінансового стану таких підприємств». Основні методи аналізу фінансового стану підприємства представлені в таблиці 1.1.

Таблиця 1.1

Основні методи аналізу фінансового стану підприємства

Назва методу/групи методів	Зміст методу
1	2
Неформальні методи	
Моніторинг	Детальний, систематичний збір, обробка та аналіз інформації
Порівняння	Співставлення фактичних даних звітного і базисного періодів
Експертні (інтерв'ю, аналітичні та колективні експертні оцінки)	Аналіз та оцінка ситуації експертами з кількісною оцінкою суджень та обробкою їхніх результатів
Евристичні (інтуїтивний)	Сукупність логічних прийомів, методичних правил дослідження та творчого потенціалу аналітика
Логічне моделювання	Розробка прогностичних сценаріїв, систем показників, аналітичних таблиць
Групові (аналоговий, критеріальний, матричний, морфологічний)	Свідома генерація максимально можливої кількості альтернатив
Формальні методи	
Статистичний	Сукупність спеціальних прийомів, зокрема статистичне спостереження, зведення та групування, середні величини та показники варіації, ряди динаміки, індивідуальні та зведені індекси, у т.ч. індексний метод факторного аналізу, статистичні методи вивчення взаємозалежностей: кореляційний, регресійний, кластерний, екстраполяційний, коваріаційний аналіз

Продовження табл.1.1

1	2
Рейтинговий	Систематизація, ранжування та визначення найкращих результатів по ряду показників
Економіко математичне моделювання	Дескриптивні (описові), предикативні (прогностичні) та нормативні моделі, статичні та динамічні моделі, детерміновані та стохастичні у т.ч. факторні моделі
Математичний	Ланцюгові підстановки, арифметична різниця, відсоткові числа, диференціальний, логарифмічний, інтегральний аналіз, розрахунок простих та складних відсотків, дисконтування

Аналіз літератури дозволяє стверджувати, що найбільш поширеними є балансові методи і моделі, коефіцієнтна оцінка, рейтингова оцінка, інтегральна комплексна оцінка, оцінка ймовірності банкрутства на основі статистичних моделей. Надалі проведемо аналіз передумов, переваг та обмежень використання того чи іншого методу.

Для проведення оцінки фінансового стану підприємства, в першу чергу для оцінки рівня ліквідності балансу та оцінки рівня фінансової стійкості, використовують балансові методи і моделі.

Балансовий метод використовують для аналізу пропорцій. Він полягає в порівнянні, співставленні двох комплексів показників, що прагнуть до певної рівноваги, та дозволяє виявити в результаті новий аналітичний (балансуючий) показник. Однак для виявлення диспропорцій використовуються балансові моделі, в яких фактичні ресурси зіставляються не з їх фактичним споживанням, а з потребою в них. З огляду на це балансові моделі не містять механізму порівняння окремих варіантів економічних рішень і не передбачають взаємозамінюваності різних ресурсів, через що унеможливлюється вибір оптимального варіанту розвитку економічної системи.

Саме в цьому полягає обмеженість балансових моделей і балансового методу в цілому. Та цей недолік можна подолати, якщо для визначення збалансованості об'єкта описати його за допомогою певних параметрів і встановити співвідношення між ними у відповідності до вимог критерію

збалансованості. Такий критерій несе на собі відбиток очікувань зацікавлених груп підприємства (власників, керівництва, робітників, інвесторів, кредиторів тощо). Для забезпечення збалансованості потрібно визначити стан параметрів, їхнє співвідношення та оцінити стосовно відповідності критерію збалансованості. У разі невідповідності критеріальним вимогам необхідно провести регулювання параметрів.

У роботі [60, С.376] визначено ще одне обмеження використання балансових моделей – не врахування впливу інфляції на показники звітності та зазначені умови проведення фінансового аналізу. Баланс, складений за звітний період без урахування впливу інфляції, буде джерелом необ'єктивної інформації, і користувачі можуть прийняти рішення, неадекватні реальним процесам, бо різні елементи балансу втрачають свою вартість з різною швидкістю.

На думку Л. О. Лігоненка, найбільшого поширення серед методів оцінювання фінансового стану підприємства набув коефіцієнтний підхід, основою якого є аналіз відносних показників, що визначаються на основі співвідношення абсолютних величин, отриманих із фінансової звітності підприємства [60, с. 392]. Ці фінансові коефіцієнти акумулюють інформацію як про поточний стан підприємства, так і про результати його діяльності. Система застосовуваних коефіцієнтів має уніфікований характер, однак їхній обсяг і склад залежать від конкретної мети аналізу. При цьому необхідно дотримуватись певних вимог до вибору показників, таких як: простота розрахунку, логічність добору та правильність інтерпретації, а також застосування в часовому та міжсекторному порівнянні.

Найбільш поширеними групами фінансових коефіцієнтів, що застосовуються в аналізі, є показники: майнового стану, ліквідності та платоспроможності, фінансової стійкості, оборотності активів, а також рентабельності. У світовій практиці для кожного з цих показників розроблено еталонні (рекомендовані) значення, що ґрунтуються на багаторічному досвіді та статистичних дослідженнях. Проте в умовах сучасної української економіки

широке використання таких стандартів ускладнене, а застосування зарубіжних нормативів не завжди доцільне через суттєві відмінності у середовищі функціонування підприємств.

Незважаючи на значне поширення коефіцієнтного підходу, дослідники відзначають його численні недоліки. Серед них: низька адаптивність до специфіки національного економічного середовища, формальність розрахунків, ілюстративний характер результатів, що не завжди адекватно відображає реальний стан справ на підприємстві, а також відсутність урахування галузевих особливостей. Л. О. Лігоненко підкреслює, що нормативні значення фінансових коефіцієнтів, які пропонуються в офіційних документах різних відомств України, значною мірою відрізняються між собою і часто не мають належного статистичного чи теоретичного обґрунтування. Це обумовлює необхідність обережного та критичного ставлення до їх використання [60, с. 382].

О. М. Новоселецький, у свою чергу, звертає увагу на ще одну проблему коефіцієнтного підходу — велику кількість показників, що змінюються з різною інтенсивністю, ускладнює формулювання чітких висновків щодо загального стану фінансової стабільності підприємства [72, с. 603].

За результатами дослідження нормативних методик необхідно виділити їх основні характеристики:

- окремі методики мають застарілі назви форм звітності та відповідно використовують посилання на вже неіснуючі статті;
- рекомендовані методики направлені на ретроспективний аналіз, хоча метою деяких є оцінка майбутнього стану підприємства, що є неможливим за відсутності належного наукового обґрунтування;
- спостерігається ототожнення різних напрямків оцінки фінансового стану (наприклад, фінансова стійкість та платоспроможність);
- більшість методик аналізу пропонують розрахунок занадто великої кількості показників та коефіцієнтів;

– запропоновані оптимальні значення коефіцієнтів, залучені із зарубіжного досвіду, тобто не враховують а ні реальної ситуації в Україні, а ні особливостей галузей економіки.

Інтегральний метод оцінки фінансового стану підприємства є доволі поширеним і базується на визначенні узагальненого інтегрального показника. Цей показник формується на основі комплексних коефіцієнтів, що відображають рівень платоспроможності, фінансової стабільності, якість активів та інші характеристики. Застосування інтегрального методу доцільне у випадках, коли виникає необхідність отримати єдину зведену оцінку фінансового стану підприємства.

Згідно з підходом Р. А. Слав'юка, інтегральний показник варто розраховувати, використовуючи принцип зваженості, тобто враховуючи значущість кожного окремого показника та аналітичної групи у загальній оцінці фінансового стану підприємства.

До переваг цього методу належить відносна простота розрахунків і можливість отримання однієї узагальненої кількісної оцінки. За потреби, метод дозволяє включати додаткові коефіцієнти та напрямки аналізу для більш глибокої оцінки фінансової ситуації на підприємстві.

Водночас слід враховувати, що для розрахунку інтегрального показника необхідно попередньо обчислити низку окремих коефіцієнтів, а отже, метод є трудомістким і успадковує недоліки, характерні для коефіцієнтного підходу.

Частина українських науковців пропонує формувати рейтингові інтегральні показники шляхом згортання індивідуальних коефіцієнтів. При цьому особливо важливо уникати дублювання або включення функціонально пов'язаних між собою показників, оскільки це ускладнює аналіз і може призвести до викривлення результатів.

Рейтинговий підхід забезпечує можливість зіставлення фінансового стану підприємств незалежно від сфери діяльності, територіального розташування, розміру чи форми власності. На сьогодні існує велика кількість методик такої оцінки, що відрізняються між собою за складом вхідних показників,

алгоритмами стандартизації, рівнем автоматизації, методами згортання критеріїв та придатністю для динамічного аналізу.

З метою оперативного визначення ступеню фінансової стійкості і оцінки підприємства як потенційного партнера в ділових відносинах проводиться його порівняльна рейтингова комплексна експрес-оцінка, в ході якої:

- система фінансових показників, що використовується, базується на даних публічної звітності, що дозволяє контролювати зміни фінансового стану всім зацікавленим користувачам;
- вихідні показники рейтингової оцінки об'єднані в чотири групи, кожна з яких містить від чотирьох до семи показників;
- базою для отримання рейтингової оцінки стану справ на підприємстві слугують показники умовного еталонного підприємства, що має найкращі результати за всіма показниками, що порівнюються, або умовно-задовільного підприємства, що має фінансові показники, які відповідають нормативним мінімальним значенням, що визначені виходячи з критеріїв ефективності господарчої діяльності та організації фінансів, принципів достатності, ліквідності та дохідності його капіталу і відсутності причин признати структуру балансу незадовільною, а підприємство – неплатоспроможним;
- висновки, що зроблені на основі рейтингової експрес-оцінки, можуть відрізнятися від висновків, що зроблені з використанням інших видів аналізу тому, що група фінансових коефіцієнтів, яка використовується в даному випадку, характеризує економічні тенденції розвитку підприємства. Інші методики використовують фінансові показники, які розраховуються на конкретну дату і відображають економічні процеси, що відбуваються з певним запізненням.

Щодо переваг даного методу оцінки, то він, на відміну від статистичних та інших видів економічних індикаторів, у максимально стислому вигляді відображає дійсне становище досліджуваних об'єктів, а тому стане ефективним аналітичним інструментом як для менеджерів вітчизняних підприємств в напрямку контролювання та регулювання різних сфер діяльності, так і для їхніх партнерів, споживачів, інвесторів та інших зацікавлених сторін. Застосування рейтингу зовнішніми користувачами сприятиме утриманню та

нарощенню конкурентних позицій та інвестиційної привабливості підприємств, що пришвидшить вихід галузі із кризового стану та забезпечить основні передумови для розвитку.

Унаслідок інтегрування основних показників діяльності досліджуваних об'єктів рейтингові системи оцінювання є універсальним інформаційним ресурсом для широкого спектра користувачів різного економічного рівня функціонування та сфери впливу. Основну увагу при цьому акцентують на важливості рейтингів для зовнішніх користувачів, адже споживачі, постачальники, кредитори, інвестори, а також державні органи влади та міжнародні структури досліджують численні рейтингові списки з метою обрання найбільш оптимальних об'єктів для виробничої, фінансової, інвестиційної та інших видів співпраці, і відповідно до їх потреб в переважній більшості рейтинги й формуються.

У той же час, методика проведення оцінки фінансового стану підприємств на основі рейтингової оцінки має певні недоліки. Рейтингова оцінка не дозволяє відповісти на питання, чому саме дане підприємство потрапило до «кризового поля». Крім того, не для всіх коефіцієнтів існують нормативні (оптимальні) значення, а нормативні значення для окремих показників, що існують, не враховують галузевих особливостей ведення бізнесу. Додатковим недоліком таких методик є те, що вони не враховують різної вагомості впливу окремих показників на загальний інтегральний показник фінансового стану, а також окремі параметри фінансового стану характеризуються різною кількістю індикаторів, що недопустимо при побудові економетричних моделей.

Комплексна оцінка фінансового стану транспортного підприємства передбачає визначення економічного потенціалу суб'єкта господарювання або, іншими словами, вона дає змогу забезпечити ідентифікацію його місця в економічному середовищі.

Оцінка майнового та фінансово-економічного стану транспортного підприємства створює необхідну інформаційну базу для прийняття різноманітних управлінських і фінансових рішень щодо проблемних питань купівлі-продажу бізнесу, напрямків виробничого розвитку, залучення чи

здійснення інвестицій тощо. Вважається, що цей вид аналізу оптимально відповідає вимогам виконання таких завдань: залучення фінансових ресурсів; пошук високорентабельних проектів; оцінка надійності партнерів; оцінка доцільності інвестування; оптимізація фінансової діяльності підприємства; комплексне фінансове оздоровлення суб'єкта господарювання.

На думку О. М. Новоселецького, комплексний метод передбачає аналіз показників діяльності підприємства у динаміці за двома напрямками: аналіз показників доброго фінансового стану та показників незадовільного фінансового стану [72, С.605]. Цей метод дає змогу виявити проблемні напрями в діяльності підприємства та досліджувати причини, що їх зумовили, однак на його основі дуже важко зробити обґрунтовані висновки про фінансовий стан підприємства в цілому.

У сучасних наукових дослідженнях представлено різнопланові підходи до здійснення комплексної оцінки фінансового стану підприємства, що передбачають поступовий перехід від аналізу окремих індикаторів та підсумкових показників до формування інтегральної (узагальненої) оцінки. Водночас більшість існуючих методик характеризуються відсутністю формалізованої, системної структури у відборі та агрегуванні показників, а також обмежуються лише даними фінансової звітності (форми №1 та №2).

У міжнародній практиці для оцінювання фінансового стану суб'єктів господарювання широко застосовуються математичні моделі, які дозволяють отримати інтегральну оцінку фінансової стабільності підприємства. Серед найбільш відомих і визнаних моделей слід виділити моделі прогнозування ймовірності банкрутства, зокрема Альтмана, Спрінгейта, Таффлера, Ліса, Тішоу, Чессера та інших.

Особливу увагу привертає багатофакторний дискримінантний аналіз — статистичний метод, що дозволяє класифікувати сукупність об'єктів на дві або більше груп за допомогою індивідуальних кількісних характеристик. Головною особливістю даного підходу є побудова дискримінантної функції, яка описує взаємозв'язок між зміною кількісних показників та відповідною якісною ознакою, що притаманна певній групі об'єктів.

Численні фахівці аналізують переваги та недоліки використання статистичних моделей в процесі оцінки фінансового стану підприємства [79, С.122]. У роботі Т. Г. Рзаєвої систематизовано переваги та недоліки зарубіжних моделей визначення ймовірності банкрутства (табл. 1.2).

Таблиця 1.2

Переваги та недоліки зарубіжних моделей визначення ймовірності
банкрутства

Переваги	Недоліки
1	2
– моделі включають велику кількість показників, що забезпечує низьку трудомісткість їх використання при до статньо високій точності результатів; – моделі передбачають інтегральну оцінку і дають можливість порівняння стану різних об'єктів; – інформація для розрахунку всіх показників доступна і міститься в основних формах звітності; – існує можливість не тільки прогнозування банкрутства, але і оцінка зони ризику, в якій знаходиться підприємство; – моделі мають, високу ймовірність оцінювання і досить дієві на практиці; – деякі дискримінантні моделі можна використовувати для підтвердження результатів як окремо, так і в сукупності; – найбільше адаптовані до української практики моделі Таффлера, Спрингейта.	– моделі використовувались та визначались на основі західноєвропейських підприємств, а будь-яка країна має свою специфіку; – моделі не адаптовані до нашої вітчизняної економіки, а також не враховують значної більшості показників (розвитку галузі, стану постачальників та конкурентів, доходів і витрат споживачів); – у розрахункових коефіцієнтах немає найважливіших показників підприємства; – моделі враховують тільки балансові показники та показники звіту про фінансові результати; – моделі наводяться з різними за вагомістю показниками, що обумовлено розходженнями в обліку окремих показників, впливом інфляції на їх формування, невідповідністю балансової та ринкової вартості окремих активів та інших об'єктивних причин; – деякі з методичних підходів суперечать один одному, так як при одночасному їх застосуванні аналітик може отримати протилежні висновки; – неможливо точно визначити

Продовження табл.1.2

1	2
	ймовірність банкрутства та й показники для оцінки вибрані невдало, оскільки підприємства з найгіршими показниками покриття та автономії все одно можуть вдало працювати і отримувати прибуток; – моделі не враховують специфіки діяльності підприємства залежно від галузі; – існують розбіжності у врахуванні вагомості окремих показників у моделях; – відсутність статистики українських підприємств-банкрутів, яка могла б підтвердити чи спростувати надійність моделі

Як видно з табл. 1.2, переваг у зарубіжних моделях визначення ймовірності банкрутства значно менше, ніж недоліків, що доводить необхідність адаптації зарубіжних моделей до практики в Україні, оскільки вони кардинально відрізняються від вітчизняних та їх результативність і ефективність поки що не доведена на практиці українських підприємств.

Варто підкреслити, що застосування дискримінантних моделей вимагає обережності. Тестування підприємств за допомогою цих моделей засвідчило, що вони не повною мірою підходять для оцінювання ризику банкрутства вітчизняних суб'єктів господарювання. Тому заслуговує на увагу сам підхід щодо розробки подібних моделей, які мають створюватися для кожної галузі та підгалузі окремо, і при цьому періодично уточнюватися, враховувати нові тенденції та закономірності в економіці. Саме тому останнім часом з'являється все більша кількість нових дискримінантних моделей, що розроблені на основі аналізу діяльності вітчизняних підприємств.

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО СТАНУ НА ПРИКЛАДІ ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЛА-ТРАНС УКРАЇНА»

2.1. Економіко – організаційна характеристика підприємства

Товариство з обмеженою відповідальністю «ЛА-Транс Україна» — це сучасне транспортне підприємство, основною сферою діяльності якого є надання вантажних автомобільних перевезень як на внутрішньому, так і на міжнародному ринках. Підприємство було засноване у 2021 році, але вже встигло зайняти стабільні позиції у транспортній галузі на ринку України.

Основною метою діяльності підприємства є отримання прибутку шляхом надання якісних, надійних та конкурентоспроможних транспортно-логістичних послуг. Серед основних напрямків роботи компанії:

- перевезення вантажів автотранспортом по Україні;
- міжнародні перевезення до країн ЄС;
- логістичне обслуговування, включаючи організацію перевезень, складування та консалтинг;
- експедиційне обслуговування клієнтів.

ТОВ «ЛА-Транс Україна» є юридичною особою. Права і обов'язки юридичної особи підприємство набуває з дня його державної реєстрації. Підприємство веде самостійний баланс, має розрахунковий рахунок, печатку зі своїм найменуванням, проводить діяльність на принципах самофінансування та самоокупності.

Матеріально-технічна база підприємства включає парк вантажних автомобілів різної вантажопідйомності, що дозволяє виконувати перевезення різноманітних видів вантажів, у тому числі великогабаритних, небезпечних та температурочутливих. Вся техніка регулярно проходить технічне обслуговування, відповідає екологічним та технічним вимогам міжнародних

стандартів.

Управління підприємством здійснюється директором, який координує всі підрозділи, серед яких виділяються: транспортний відділ, відділ логістики, фінансово-економічний відділ, бухгалтерія, юридична служба та служба безпеки перевезень. Вся діяльність підприємства спрямована на забезпечення високої якості послуг, дотримання термінів доставки, підвищення рівня сервісу та задоволення потреб клієнтів.

Персонал ТОВ «ЛІА-Транс Україна» — це команда кваліфікованих фахівців з досвідом у галузі транспортної логістики, управління перевезеннями, бухгалтерського та фінансового обліку. Особлива увага приділяється підвищенню кваліфікації працівників, впровадженню новітніх технологій у сфері транспортної логістики, автоматизації процесів.

Трудовий колектив ТОВ «ЛІА-Транс Україна» розглядає і схвалює колективний договір, який укладається на підприємстві, бере участь у вирішенні питань матеріального і соціального характеру для працівників. Організаційна структура ТОВ «ЛІА-Транс Україна» представлена на рисунку 2.1.

Підприємство веде активну фінансово-господарську діяльність, орієнтуючись на підвищення ефективності використання ресурсів, зменшення витрат, покращення фінансового стану та розширення ринків збуту.

ТОВ «ЛІА-Транс Україна» прагне до зміцнення своєї позиції на ринку транспортних послуг, активно впроваджує інноваційні підходи до логістики та обслуговування, що забезпечує стабільне зростання та конкурентні переваги в умовах динамічного ринку.

ТОВ «ЛІА-Транс Україна» несе відповідальність за своїми зобов'язаннями в межах належного йому майна згідно з чинним законодавством. Власник не несе відповідальності за зобов'язаннями підприємства. Підприємство має право укладати угоди, нести обов'язки, бути позивачем і відповідачем в суді, арбітражному та третейському суді.

Майно ТОВ «ЛА-Транс Україна» складають основні фонди та оборотні засоби, а також інші матеріальні цінності, вартість яких відображається на самостійному балансі.

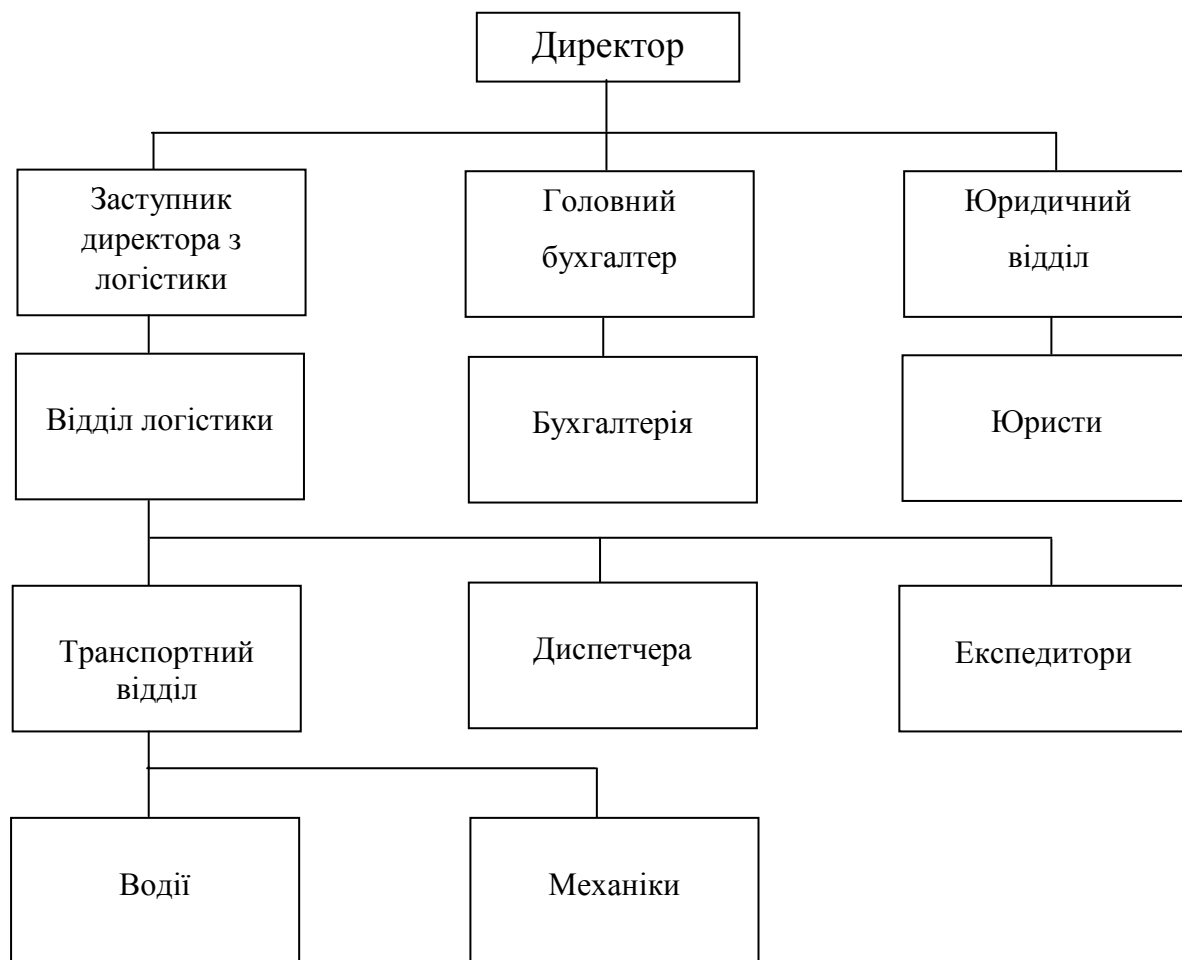

Рис.2.1 Організаційна структура ТОВ «ЛА-Транс Україна»

Джерелами формування майна підприємства є:

- майно, передане йому власником;
- доходи, одержані від виготовлення продукції, надання послуг, а також від інших видів фінансово – господарської діяльності;
- прибутки від усіх видів діяльності;
- кредити банків та інших кредиторів;
- капітальні вкладення із бюджету;

- безоплатні або благодійні внески, пожертвування організацій, підприємств і громадян;
- придбання майно іншого підприємства, організації;
- інше майно, набуто на підставах, не заборонених законодавством.

Головним узагальнюючим показником господарсько – фінансової діяльності ТОВ «ЛА-Транс Україна» є прибуток, з якого підприємство сплачує передбачені законом обов’язкові відрахування. Основні техніко-економічні показники діяльності ТОВ «ЛА-Транс Україна» наведено у таблиці 2.1.

Таблиця 2.1

Основні техніко – економічні показники діяльності ТОВ «ЛА-Транс
Україна» за 2022-2024 роки

Показники	Роки			Абсолютне відхилення, тис.грн.		Відносне відхилення, %	
	2022	2023	2024	2023/2022	2024/2023	2023/2022	2024/2023
1	2	3	4	5	6	7	8
Чистий дохід від реалізації продукції	37,1	3715,1	12380,9	3715,1	8665,8	0,00	333,26
Середньорічна вартість активів, тис. грн.	1116,3	2708,7	4173,05	1592,4	1464,35	242,65	154,06
Середньорічна вартість основних засобів, тис. грн.	371,4	1381,2	2469,85	1009,8	1088,65	371,89	178,82
Собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	38,2	2237,1	10379,4	2198,9	8142,3	5856,28	463,97
Чисельність працюючих, осіб.	3	6	9	3	3	200,00	150,00
Чистий прибуток, тис. грн.	-89	-61,3	213,2	64,8	274,5	48,61	-347,79
Власний капітал, тис. грн.	411	438,7	651,9	27,7	213,2	106,74	148,60
Фондовіддача	0,10	2,69	5,01	2,59	2,32	2692,66	186,37
Фондомісткість	0,10	0,37	0,20	0,27	-0,17	372,18	53,66
Фондоозброєність	123,80	230,20	274,43	106,40	44,23	185,95	119,21
Продуктивність праці персоналу, тис. грн. / ос.	12,37	619,18	1375,66	606,82	756,47	5006,87	222,17
Рентабельність	-7,97	-2,26	5,11	5,71	7,37	28,39	-225,75

Дані, наведені в таблиці 2.1, вказують на зростання обсягу реалізованої продукції підприємства починаючи з 2022 року. У 2024 році чистий дохід від

реалізації досяг 12 380,9 тис. грн, що на 8 665,8 тис. грн більше порівняно з 2023 роком, демонструючи позитивну динаміку розвитку підприємства на внутрішньому ринку України.

Водночас собівартість реалізованої продукції також зростає: з 38,2 тис. грн у 2022 році до 10 379,4 тис. грн у 2024 році, тобто на 10 341,2 тис. грн за досліджуваний період.

На рис. 2.2 зобразимо динаміку чистого доходу від реалізації продукції та собівартості продукції підприємства.

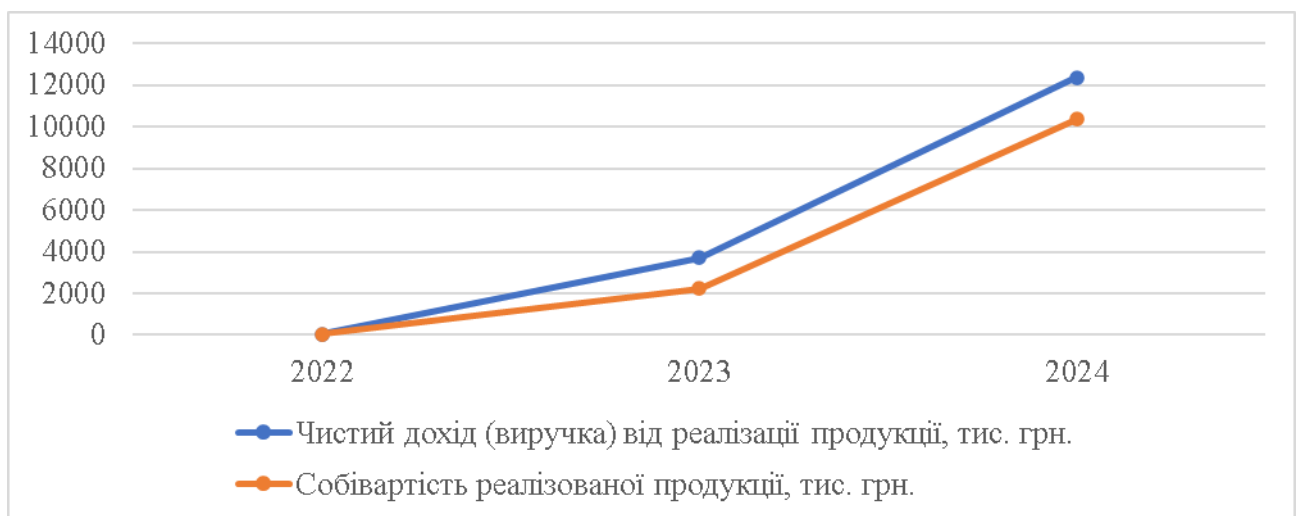

Рис.2.2. Динаміка чистого доходу від реалізації продукції та собівартості реалізованої продукції протягом 2022-2024 років

Протягом досліджуваного періоду спостерігалось зростання середньорічної вартості активів підприємства: з 1 116,3 тис. грн у 2022 році до 4 173,05 тис. грн у 2024 році. Аналогічна тенденція простежується у середньорічній вартості основних засобів, яка у 2024 році досягла 2 469,85 тис. грн.

Аналіз фондовіддачі, яка відображає ефективність використання оборотних активів для виробництва валової (товарної) продукції, показав зростання цього показника у 2024 році на 86% порівняно з 2023 роком. Згідно з нормативними значеннями, зростання фондовіддачі свідчить про ефективний розвиток підприємства, що оцінюється як позитивна динаміка.

Середньооблікова чисельність працівників також зростала протягом

2022–2024 років і на кінець звітного періоду становила 9 осіб.

Чистий фінансовий результат діяльності підприємства, який є прибутком, демонстрував тенденцію до зростання.

Динаміку чистого прибутку ТОВ «ЛА-Транс Україна» протягом 2022-2024 років представлено на рис.2.3.

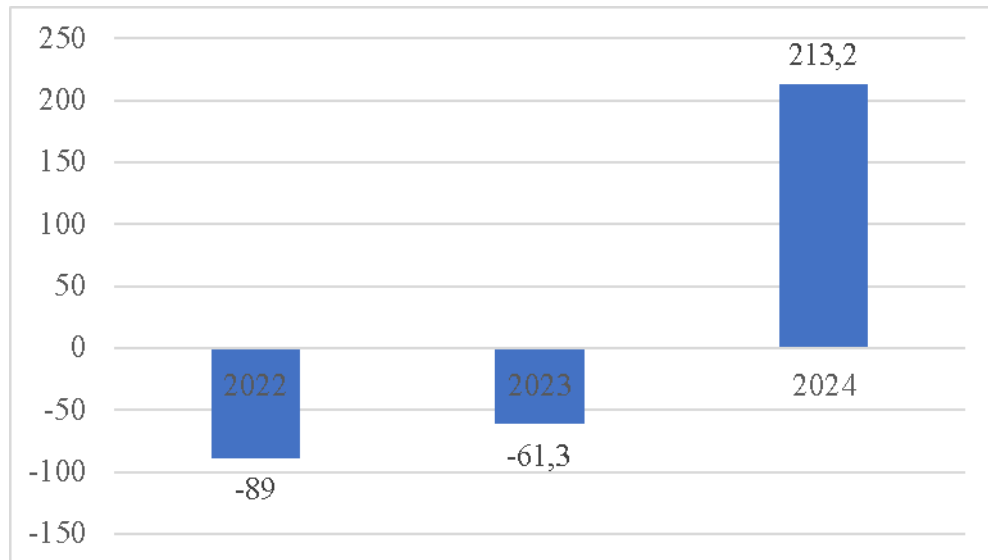

Рис.2.3. Динаміка чистого прибутку ТОВ «ЛА-Транс Україна» протягом 2022-2024 років

Як показано на рис. 2.3, у 2022 році підприємство зазнало збитків на суму 89 тис. грн. Натомість у 2024 році фінансовий результат змінився на позитивний, і підприємство отримало прибуток у розмірі 213,2 тис. грн.

2.2. Структурно – динамічний аналіз джерел формування та напрямків використання майна підприємства

В умовах ринкової економіки та високої конкуренції кожне підприємство прагне підтримувати фінансовий стан, що забезпечує стабільність і є ключовою умовою успішної господарської діяльності. Фінансова стійкість формує позитивний імідж суб'єкта господарювання, виступаючи його візитною карткою. Успіх підприємства, незалежно від форми власності чи виду діяльності, значною мірою залежить від ефективного вибору джерел

формування капіталу, а також від раціонального розподілу та використання наявних фінансових ресурсів.

У практичній діяльності капітал підприємства розглядається як його пасиви, тобто абстрактна вартість, що відображає джерела фінансування. Таким чином, капітал підприємства — це сукупність вимог на майно, зафіксованих у пасиві балансу, які відповідають активам і вказують на джерела їх придбання.

Аналіз джерел формування капіталу ТОВ «ЛА-Транс Україна» за період 2022–2024 років представлено в таблиці 2.2.

Таблиця 2.2

Аналіз джерел формування капіталу ТОВ «ЛА-Транс Україна» за 2022-2024 роки

Показники	Роки			Абсолютне відхилення, тис.грн.		Відносне відхилення, %	
	2022	2023	2024	2023/2022	2024/2023	2023/2022	2024/2023
1	2	3	4	5	6	7	8
Капітал всього, в т.ч.:	2232,6	3184,8	5161,3	952,2	1976,5	142,65	162,06
Власний капітал	411	438,7	651,9	27,7	213,2	106,74	148,60
у % до майна	18,41	13,77	12,63	-	-	-	-
Позиковий капітал	1821,6	2746,1	4509,4	924,5	1763,3	150,75	164,21
у % майна	81,59	86,23	87,37	-	-	-	-

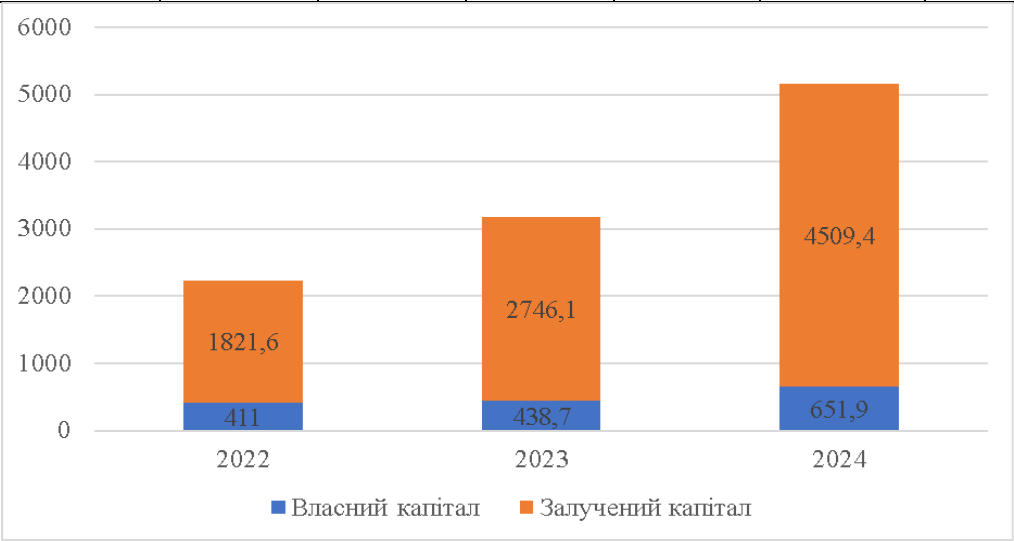

Рис. 2.4. Структура капіталу ТОВ «ЛА-Транс Україна» за 2022-2024 роки

Згідно з даними таблиці 2.2, власний капітал ТОВ «ЛІА-Транс Україна» протягом аналізованого періоду демонстрував зростання: на 7% у 2023 році та на 49% у 2024 році. Позиковий капітал також характеризується зростаючою динамікою, збільшившись із 1 821,6 тис. грн у 2022 році до 4 509,4 тис. грн у 2024 році.

Аналіз співвідношення власного та залученого капіталу в структурі балансу показує, що частка власного капіталу як на початок, так і на кінець періоду значно нижча за частку залученого капіталу. Зокрема, частка власного капіталу має тенденцію до зменшення: з 18,4% у 2022 році до 12,6% у 2024 році. Натомість частка залученого капіталу зростає і на кінець звітного періоду становить 87,4%.

Власний капітал відіграє ключову роль у створенні та діяльності підприємства. Детальний аналіз власного капіталу ТОВ «ЛІА-Транс Україна» за 2022–2024 роки представлено в таблиці 2.3.

Таблиця 2.3

Аналіз власного капіталу ТОВ «ЛІА-Транс Україна» за 2022 – 2024 роки,
тис.грн.

Показники	Роки			Абсолютне відхилення, тис.грн.		Відносне відхилення, %	
	2022	2023	2024	2023/ 2022	2024/ 2023	2023/ 2022	2024/ 2023
1	2	3	4	5	6	7	8
Зареєстрований (пайовий) капітал	500	500	500	0	0	100	100
Нерозподілений збиток	-89	-61,3	151,9	27,7	213,2	68,88	247,80
Власний капітал разом	411	438,7	651,9	27,7	213,2	106,74	148,60

З таблиці 2.3 видно, що власний капітал підприємства зростає у звітному році і на кінець 2024 року становить 651,9 тис.грн. Динаміка та структура власного капіталу ТОВ «ЛІА-Транс Україна» представлена на рис.2.5.

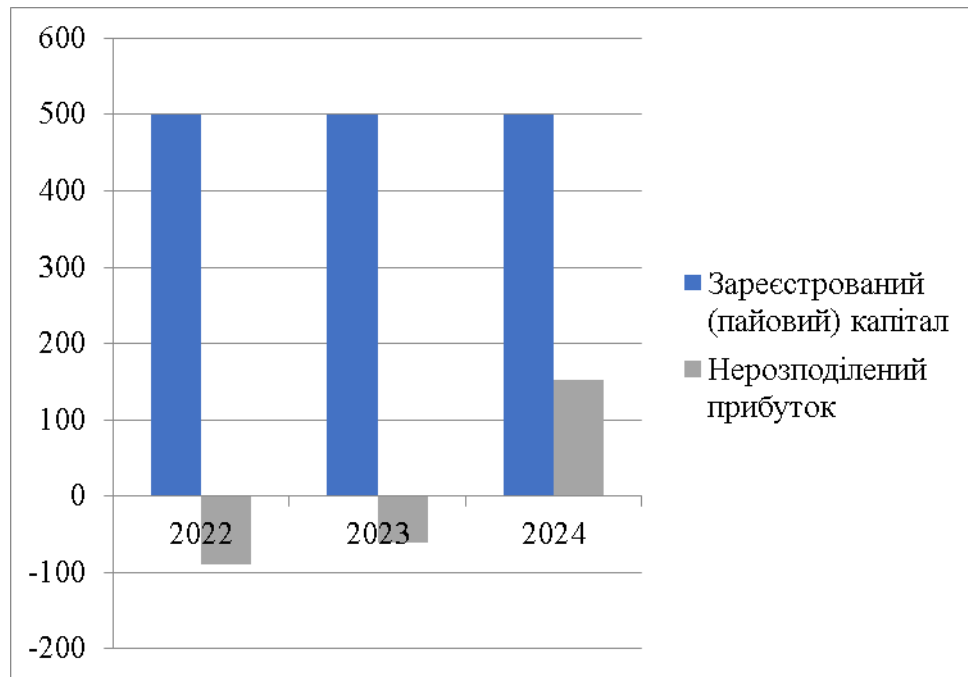

Рис. 2.5. Динаміка і структура власного капіталу ТОВ «ЛІА-Транс Україна» протягом 2022 – 2024 років

Зростання власного капіталу ТОВ «ЛІА-Транс Україна» у звітному періоді зумовлене збільшенням нерозподіленого прибутку на 213,2 тис. грн. Водночас статутний капітал підприємства протягом 2022–2024 років залишався незмінним.

Власний капітал становить фінансову основу підприємства, однак ефективна господарська діяльність неможлива без залучення позикових коштів. Останні дозволяють значно розширити масштаби діяльності, підвищити ефективність використання власного капіталу, прискорити формування цільових фінансових фондів і збільшити ринкову вартість підприємства.

Позиковий капітал ТОВ «ЛІА-Транс Україна» складається виключно з поточних зобов'язань. Аналіз його динаміки за 2022–2024 роки представлено в таблиці 2.4. Позиковий капітал демонструє стійке зростання: у 2023 році його обсяг збільшився на 50% порівняно з 2022 роком, а у 2024 році досяг 4 509,4 тис. грн, що на 64% більше, ніж у 2023 році.

Таблиця 2.4

Аналіз позикового капіталу ТОВ «ЛА-Транс Україна» за 2022 – 2024

роки, тис. грн.

Показники	Роки			Абсолютне відхилення, тис. грн.		Відносне відхилення, %	
	2022	2023	2024	2023/ 2022	2024/ 2023	2023/ 2022	2024/ 2023
1	2	3	4	5	6	7	8
Короткострокові кредити банків	37,1	0	0	-37,1	0	-	-
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	0	0	2579,2	0	2579,2	-	-
Поточні зобов'язання за розрахунками:							
за розрахунками з бюджетом	1,5	1	36,7	-0,5	35,7	66,67	3670
за розрахунками зі страхування	1,7	1,2	3,4	-0,5	2,2	70,59	283,33
за розрахунками з оплати праці	8,6	4,3	16,5	-4,3	12,2	50,00	383,72
Інші поточні зобов'язання	1772,7	2739,6	1873,6	966,9	-866	154,54	68,39
Всього позикового капіталу	1821,6	2746,1	4509,4	924,5	1763,3	150,75	164,21

Згідно з даними рисунка 2.6, у структурі позикових коштів ТОВ «ЛА-Транс Україна» у звітному періоді переважає кредиторська заборгованість за товари, роботи та послуги. Протягом 2022–2023 років у структурі поточних зобов'язань за розрахунками домінувала частка заборгованості з оплати праці. Однак у 2024 році найбільшу питому вагу серед зобов'язань за розрахунками становить заборгованість перед бюджетом.

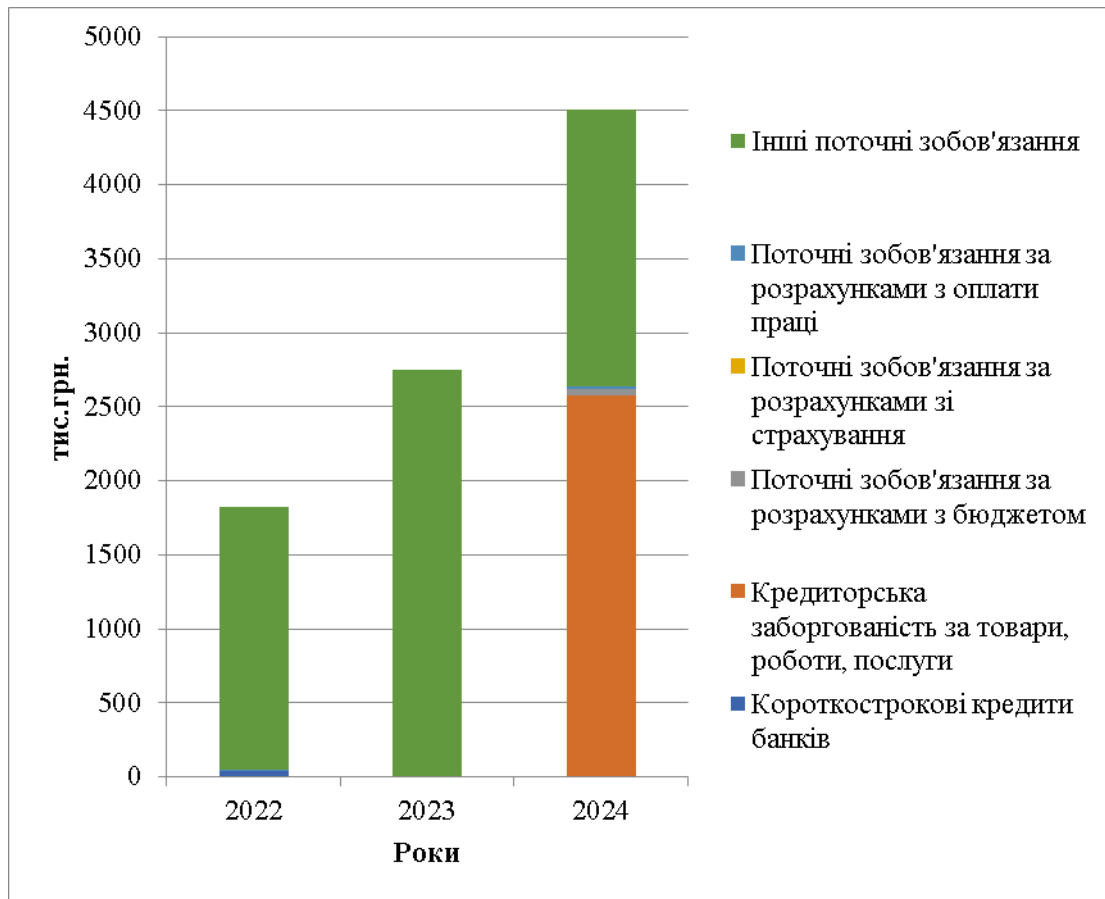

Рис. 2.6. Динаміка і структура позикового капіталу ТОВ «ЛА-Транс Україна» протягом 2022 – 2024 років

У 2024 році кредиторська заборгованість за товари, роботи та послуги демонструє тенденцію до зростання, досягнувши 2 579,2 тис. грн. Поточні зобов'язання за розрахунками з бюджетом також збільшуються у 2024 році до 36,7 тис. грн. Зобов'язання за розрахунками зі страхування зросли з 1,7 тис. грн у 2022 році до 3,4 тис. грн у 2024 році. Поточні зобов'язання за розрахунками з оплати праці мають нестабільну динаміку: у 2023 році вони зменшилися на 50%, а у 2024 році зросли на 283%. Натомість інші поточні зобов'язання скоротилися з 2 739,6 тис. грн у 2023 році до 1 873,6 тис. грн у 2024 році.

Власний капітал відіграє ключову роль у фінансуванні підприємства, оскільки його використання забезпечує низку переваг і свідчить про високий рівень фінансової стійкості. Водночас періодичне залучення позикових коштів є необхідним для прискорення обігу грошових і матеріальних ресурсів, підвищення фінансового потенціалу розвитку підприємства та збільшення

рентабельності. Практика показує, що ефективність використання позикового капіталу часто вища, ніж власного, однак це супроводжується більшим фінансовим ризиком і зниженням фінансової стійкості. Отже, вибір оптимальної структури джерел фінансування набуває важливого значення.

Майно підприємства становить основу його господарської діяльності, забезпечуючи перебіг усіх процесів і отримання прибутку. Оскільки формування та використання майна суттєво впливають на фінансовий стан суб'єкта господарювання, аналіз їхніх фінансових аспектів є актуальним і необхідним для виявлення резервів підвищення ефективності діяльності. Структурний аналіз майна підприємства представлено в таблиці 2.5.

Таблиця 2.5

Аналіз складу та структури майна ТОВ «ЛА-Транс Україна» за 2022-2024 роки, тис. грн.

Назва показника	2022		2023		2024		Абсолютне відхилення, тис. грн.		Відносне відхилення, %	
	сума, тис. грн.	питома вага, %	сума, тис. грн.	питома вага, %	сума, тис. грн.	питома вага, %	2023/2022	2024/2023	2023/2022	2024/2023
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Майно разом	2232,6	100	3184,8	100	5161,3	100	952,2	1976,5	142,65	162,06
Необоротні активи	742,8	33,27	2024,6	63,41	2920,1	56,58	1276,8	900,5	271,89	144,59
Оборотні активи	1489,8	66,73	1165,2	36,59	2241,2	43,42	-324,6	1076	78,21	192,34

Вартість майна збільшилася протягом досліджуваного періоду. Так, активи підприємства в 2023 році збільшились відносно 2022 року на 952,2 тис. грн, або на 42,65 %, а у 2024 році відносно 2023 року – ще додатково на 1976,5 тис. грн, або на 62,06 %.

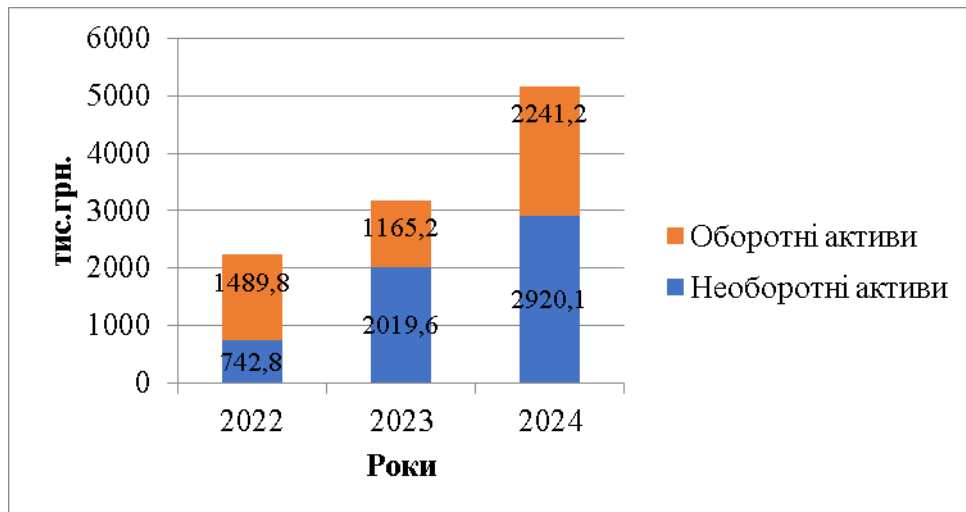

Рис.2.7. Структура майна ТОВ «ЛА-Транс Україна» за 2022-2024 роки

Зростання вартості майна підприємства зумовлене як збільшенням необоротних, так і оборотних активів. Вартість необоротних активів у 2023 році порівняно з 2022 роком зросла на 1 276,8 тис. грн, а у 2024 році відносно 2023 року – ще на 900,5 тис. грн, що становить 44,5%. Це зростання відбулося виключно за рахунок збільшення основних засобів, які є єдиною складовою необоротних активів.

Загальна сума оборотних активів підприємства за період 2022–2024 років зросла на 751,4 тис. грн, або на 50,44%, головним чином завдяки нарощуванню обсягів виробничих запасів і дебіторської заборгованості.

Структуру майна підприємства не можна вважати мобільною, оскільки переважають необоротні активи, частка яких у 2024 році становила 56,58%. Така структура пояснюється специфікою діяльності підприємства.

У сучасних умовах високого технічного рівня промислового виробництва величина, прогресивність і технічний стан основних виробничих засобів значною мірою визначають потенціал і потужність виробництва. Це підкреслює необхідність аналізу забезпеченості підприємства основними засобами, їхнього технічного стану та ефективності використання. Для оцінки технічного стану основних засобів розраховані коефіцієнти зносу та придатності, дані яких представлено в таблиці 2.6.

Таблиця 2.6

Аналіз технічного стану та ефективності використання основних засобів
ТОВ «ЛІА-Транс Україна»

Назва показника	2022	2023	2024	Абсолютне відхилення, тис. грн.		Відносне відхилення, %	
				2023/2022	2024/2023	2023/2022	2024/2023
1	2	4	6	8	9	10	11
Вартість основних засобів	742,8	2024,6	2920,1	1276,8	900,5	271,89	144,59
Сума зносу основних засобів, тис. грн.	18,4	23,5	532,6	5,1	509,1	127,72	2266,38
Виручка від реалізації, тис. грн	37,1	3715,1	12380,9	3678,00	8665,80	10013,75	333,26
Коефіцієнт зносу	0,02	0,01	0,18	-0,01	0,17	46,97	1567,48
Коефіцієнт придатності	0,98	0,99	0,82	0,01	-0,17	101,35	82,72
Фондовіддача	0,05	1,84	4,24	1,79	2,40	3683,01	230,49
Фондомісткість	20,02	0,54	0,24	-19,48	-0,31	2,72	43,39

Аналіз технічного стану ТОВ «ЛІА-Транс Україна» на основі даних таблиці 2.6 вказує на поступове зростання зношеності основних виробничих засобів. У 2024 році коефіцієнт зносу збільшився, тоді як коефіцієнт придатності, відповідно, знизився. На кінець звітної періоду рівень зношеності основних засобів досяг 18%, і це відбувалося на тлі безперервного зростання їхньої первісної вартості.

Фондовіддача основних засобів у 2024 році зросла на 2,4 грн порівняно з 2023 роком, що супроводжувалося зниженням фондомісткості.

Аналіз стану та структури оборотних активів ТОВ «ЛІА-Транс Україна» за 2022–2024 роки представлено в таблиці 2.7. Вартість оборотних активів мала змінну динаміку: у 2023 році їхній обсяг зменшився на 324,6 тис. грн порівняно з 2022 роком, тоді як у 2024 році спостерігалось майже дворазове зростання – до 2 241,2 тис. грн.

Таблиця 2.7

Структура оборотних активів ТОВ «ЛІА-Транс Україна» протягом 2022 – 2024 років, тис. грн.

Показники	Роки			Абсолютне відхилення, тис.грн.		Відносне відхилення, %	
	2022	2023	2024	2023/2022	2024/2023	2023/2022	2024/2023
1	2	3	4	5	6	7	8
Оборотні активи всього:	1489,8	1165,2	2241,2	-324,6	1076	78,21	192,34
Запаси	65,8	54,1	700,3	-11,7	646,2	82,22	1294,45
у % до оборотного капіталу	4,42	4,64	31,25	0,23	26,60	-	-
Поточна дебіторська заборгованість	1056,8	720,2	1524,6	-336,6	804,4	68,15	211,69
у % до оборотного капіталу	70,94	61,81	68,03	-9,13	6,22	-	-
Кошти та їх еквіваленти	0,15	0,1	12,1	-0,05	12	66,67	12100,00
у % до оборотного капіталу	0,01	0,01	0,54	0,00	0,53	-	-
Інші оборотні активи	367,05	390,8	4,2	23,75	-386,6	106,47	1,07
у % до оборотного капіталу	24,64	33,54	0,19	8,90	-33,35	-	-

У структурі оборотних активів ТОВ «ЛІА-Транс Україна» відбулися такі зміни: частка запасів зросла з 4% у 2022–2023 роках до 31% у 2024 році, що пов'язано зі збільшенням обсягів виробництва. Водночас частка інших оборотних активів значно скоротилася з 33,5% у 2023 році до 0,2% у 2024 році.

Найбільшу питому вагу в структурі оборотних активів протягом досліджуваного періоду займає поточна дебіторська заборгованість, яка становить приблизно 70%. Частка грошових коштів залишається незначною, але демонструє позитивну динаміку зростання: з 0,01% у 2022–2023 роках до 0,54% у 2024 році.

Структура оборотних активів ТОВ «ЛІА-Транс Україна» представлена на рис.2.8.

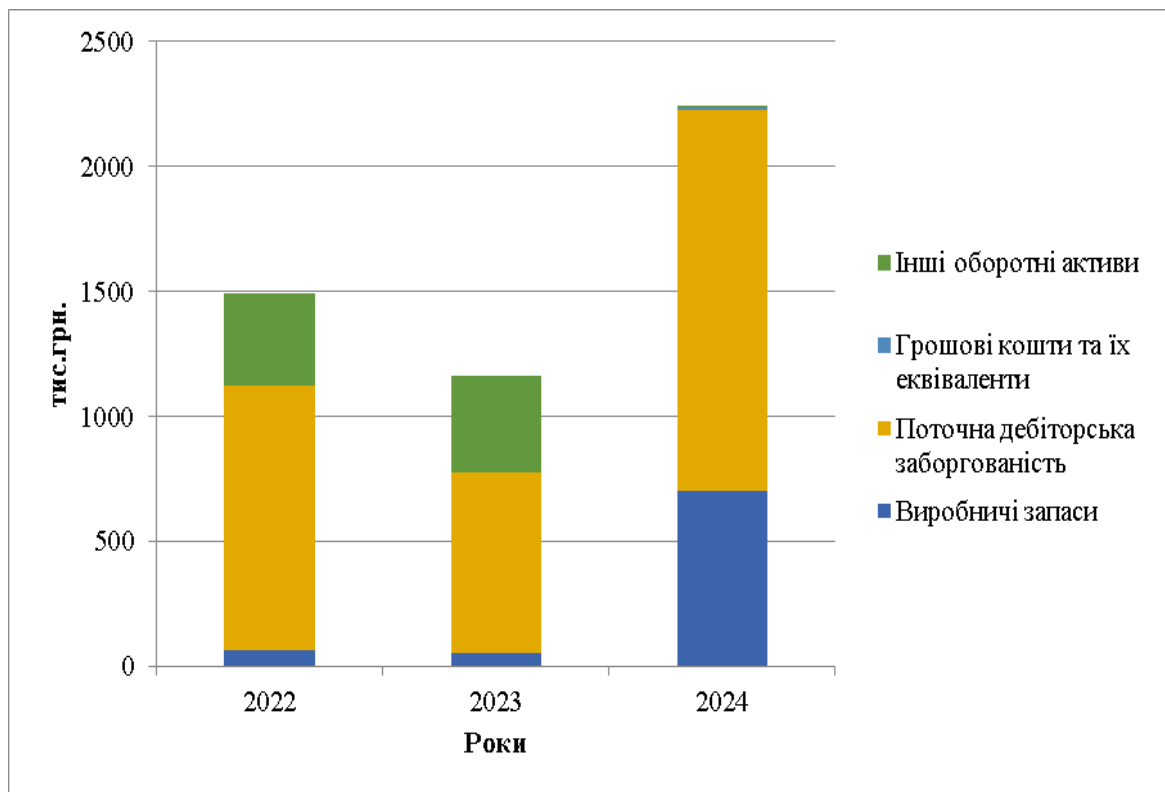

Рис. 2.8. Структура оборотних активів ТОВ «ЛІА-Транс Україна» у 2022 – 2024 роках

Для оцінки ефективності використання оборотних засобів у таблиці 2.8 розраховані коефіцієнт оборотності та період обороту оборотних активів. Коефіцієнт оборотності визначається як відношення виручки від реалізації до середньорічної вартості оборотних активів, а період обороту обчислюється діленням 360 днів на цей коефіцієнт.

Аналіз показує, що коефіцієнт оборотності має тенденцію до зростання: з 0,05 грн/грн у 2022 році до 7,27 грн/грн у 2024 році. Натомість період обороту оборотних фондів зменшується протягом 2022–2024 років і на кінець звітного періоду становить 49,52 дня.

Таблиця 2.8

Аналіз ефективності використання оборотних фондів на ТОВ «ЛА-Транс Україна» за 2022-2024 роки

Показники	Роки			Відносне відхилення, %	
	2022	2023	2024	2023/2022	2024/2023
1	2	3	4	5	6
1. Коефіцієнт оборотності обігових фондів, грн./грн.	0,05	2,80	7,27	5619,01	259,75
2. Період обороту оборотних фондів, днів	7228,1	128,64	49,52	1,78	38,50

Одним із ключових показників ліквідності підприємства є робочий капітал, або чистий оборотний капітал.

Цей показник відіграє важливу роль у забезпеченні фінансової стійкості підприємства, оскільки перевищення оборотних активів над короткостроковими зобов'язаннями свідчить про здатність підприємства не лише покривати свої поточні зобов'язання, але й мати резерви для розширення діяльності. Оптимальний рівень чистого оборотного капіталу залежить від специфіки діяльності компанії, зокрема від її масштабів, обсягів реалізації, швидкості оборотності матеріальних запасів і дебіторської заборгованості. Позитивною є тенденція до зростання цього показника в динаміці.

Динаміку робочого капіталу ТОВ «ЛА-Транс Україна» представлено на рис.2.9.

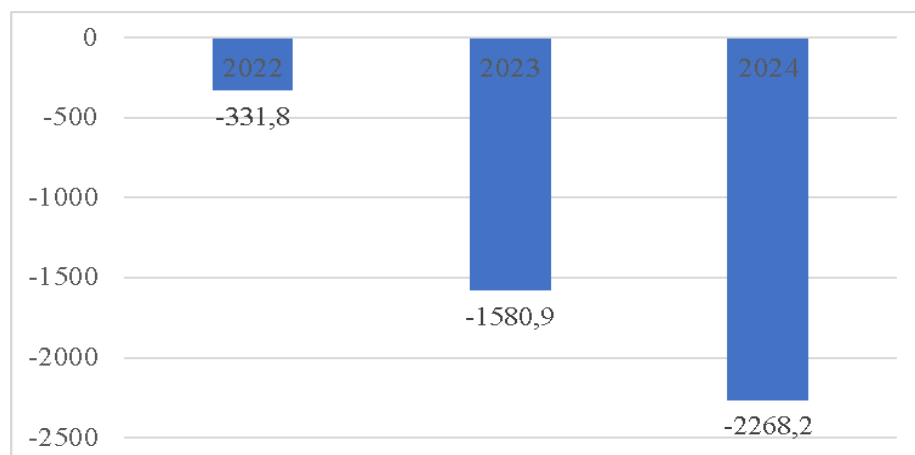

Рис. 2.9. Динаміка робочого капіталу ТОВ «ЛА-Транс Україна» за 2022-2024 роки

Згідно з даними рисунка 2.9, робочий капітал ТОВ «ЛА-Транс Україна» у період з 2022 по 2024 рік демонстрував тенденцію до зниження: з -331,8 тис. грн до -2 268,2 тис. грн. Від’ємне значення робочого капіталу вказує на неспроможність підприємства своєчасно виконувати поточні зобов’язання та свідчить про недостатній рівень фінансової стійкості. У таких умовах частина необоротних активів фінансується за рахунок поточних зобов’язань. Для фінансово стійких підприємств величина робочого капіталу зазвичай не нижча за системну складову оборотного капіталу.

Прогнозний аналіз показників діяльності підприємства має важливе значення для забезпечення успішної господарської діяльності. Його цінність полягає у створенні інформаційної бази для оцінки можливих сценаріїв розвитку, розробки методів досягнення бажаних результатів, планування майбутньої діяльності, визначення завдань і своєчасного прийняття управлінських рішень для запобігання негативним наслідкам. У процесі прогнозного аналізу виявляються ключові фактори, що впливатимуть на діяльність підприємства та його фінансові результати в майбутньому, а також оцінюється ступінь їхнього впливу.

Хоча висновки прогнозного аналізу мають імовірнісний характер, без такого прогнозування неможливе оперативне, тактичне чи стратегічне планування діяльності підприємства. Прогнозний аналіз основних показників діяльності ТОВ «ЛА-Транс Україна» на 2025 рік представлено в таблиці 2.9.

Таблиця 2.9

Прогнозний аналіз ТОВ «ЛА-Транс Україна» на 2025 рік, тис. грн.

Показники	Роки			Середнє значення	Відхилення відносно, %			Прогноз на 2025 рік
	2022	2023	2024		2023/2022	2024/2023	Середнє значення	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Власний капітал	411	438,7	651,9	500,53	1,07	1,49	1,28	639,03
Поточні зобов’язання	1821,6	2746,1	4509,4	3025,70	1,51	1,64	1,57	4764,92
Валюта балансу	2232,6	3184,8	5161,3	3526,23	1,43	1,62	1,52	5372,40

Згідно з даними таблиці 2.9, у 2025 році прогнозується зростання валюти балансу на 211,1 тис. грн. Водночас, за результатами прогнозного аналізу, величина власного капіталу зменшиться на 12,87 тис. грн, що становить 1,97%.

2.3. Аналіз показників фінансового стану підприємства

Сучасна аналітична практика оцінки фінансового стану підприємства передбачає використання широкого спектра показників, які дозволяють всебічно охарактеризувати різні аспекти діяльності господарюючого суб'єкта. Одним із ключових елементів такої оцінки є система показників ліквідності, що дає змогу оцінити здатність підприємства перетворювати свої активи на грошові кошти та визначити його майбутні перспективи.

Важливість аналізу ліквідності зумовлена тісним зв'язком між ліквідністю підприємства та його потенційною платоспроможністю. Активи підприємства залежно від рівня ліквідності поділяються на такі групи:

1. Найбільш ліквідні активи (A1) – це грошові кошти та їх еквіваленти, доступні для негайних розрахунків, а також короткострокові фінансові вкладення, зокрема цінні папери, що прирівнюються до грошей. Термін перетворення становить приблизно до трьох місяців.
2. Активи, що швидко реалізуються (A2) – активи, для перетворення яких на гроші потрібен певний час. До цієї групи входить дебіторська заборгованість, ліквідність якої залежить від таких факторів, як кваліфікація фінансових працівників, платоспроможність контрагентів і умови надання кредитів. Термін перетворення – 3–6 місяців.
3. Активи, що реалізуються повільно (A3) – включають запаси та інші оборотні активи, зазначені в другому розділі активу балансу. Реалізація запасів залежить від наявності покупців, а в деяких випадках потребує

додаткової обробки, що вимагає часу.

4. Активи, що важко реалізуються (А4) – це активи, призначені для використання в господарській діяльності протягом тривалого періоду.

Пасиви балансу групуються за зростанням строків погашення зобов'язань:

1. Негайні пасиви (П1) – кредиторська заборгованість, розрахунки за дивідендами, прострочені кредити.
2. Короткострокові пасиви (П2) – короткострокові банківські кредити, поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями, видані векселі.
3. Довгострокові пасиви (П3) – довгострокові зобов'язання.
4. Постійні пасиви (П4) – власний капітал, відображений у першому розділі пасиву балансу.

Ознаки «позитивного балансу» включають:

1. Зростання валюти балансу на кінець звітного періоду порівняно з початком.
2. Вищі темпи зростання оборотних активів порівняно з необоротними.
3. Перевищення власного капіталу над позиковим із вищими темпами його зростання.
4. Приблизно однакові темпи зростання дебіторської та кредиторської заборгованості.
5. Частка власних коштів в оборотних активах не нижче 10%.

Аналіз ліквідності балансу ТОВ «ЛА-Транс Україна» за 2022–2024 роки проведено в таблиці 2.10.

Таблиця 2.10

Аналіз ліквідності балансу ТОВ «ЛА-Транс Україна» за 2022-2024 роки

Назва показника	Роки			Абсолютне відхилення, тис. грн.		Відносне відхилення, %	
	2022	2023	2024	2023/2022	2024/2023	2023/2022	2024/2023
Активи за ступенем ліквідності							
Найбільш ліквідні активи (A1)	0,15	0,1	12,1	-0,05	12,00	66,67	12100,0
Середньоліквідні активи (A2)	1423,85	1111	1528,8	-312,85	417,80	78,03	137,61
Низьколіквідні активи (A3)	65,8	54,1	700,3	-11,70	646,20	82,22	1294,45
Важколіквідні активи (A4)	742,8	2024,6	2920,1	1276,80	900,50	271,89	144,59
Баланс	2232,6	3184,8	5161,3	952,20	1976,50	142,65	162,06
Пасиви за строками погашення зобов'язань							
Поточні зобов'язання за розрахунками (П1)	1784,5	2746,1	4509,4	961,60	1763,30	153,89	164,21
Короткострокові кредити банків і позики (П2)	37,1	0	0	-37,10	0,00	-	-
Довгострокові пасиви (П3)	0	0	0	0,00	0,00	-	-
Постійні пасиви (П4)	411	438,7	651,9	27,70	213,20	106,74	148,60
Баланс	2232,6	3184,8	5161,3	952,20	1976,50	142,65	162,06
Коефіцієнт платоспроможності	0,41	0,21	0,22	-0,20	0,01	51,30	105,07

Зіставивши відповідні групи активів і пасивів в табл. 2.10 маємо:

- $A1 < P1$, тобто підприємство своїми найбільш ліквідними грошовими активами не може покрити поточні зобов'язання;
- $A2 > P2$, це зумовлене відсутністю короткострокових пасивів, а саме короткострокових кредитів банків і позик;
- $A3 > P3$, запаси підприємства є більшими за його довгострокові зобов'язання;
- $A4 > P4$, важкореалізовувані активи (нематеріальні активи, незавершене будівництво, основні засоби, довгострокові фінансові інвестиції та інші

необоротні активи) перевищують джерела власних коштів.

У підсумку проведеного аналізу можна дійти висновку, що протягом 2022–2024 років баланс ТОВ «ЛА-Транс Україна» залишався неліквідним. Відсутність достатнього рівня ліквідності на початковому етапі свідчить про обмежені можливості підприємства оперативно реагувати на вигідні ринкові пропозиції та скористатися комерційними шансами. Така ситуація звужує свободу прийняття управлінських рішень і знижує гнучкість у фінансовій політиці. Ще серйозніша нестача ліквідності створює ризики неспроможності підприємства своєчасно виконувати свої поточні зобов'язання перед контрагентами. У подібному разі можливе вимушене розпродаж активів довгострокового характеру, що в окремих випадках може призвести до фінансової нестабільності, втрати платоспроможності та навіть ініціювання процедури банкрутства.

Комплексна оцінка ліквідності балансу проводиться на основі загального показника платоспроможності:

$$K_{пл} = \frac{A_1 + 0,5 \cdot A_2 + 0,3 \cdot A_3}{P_1 + 0,5 \cdot P_2 + 0,3 \cdot P_3} \quad (2.1)$$

Динаміку коефіцієнта платоспроможності ТОВ «ЛА-Транс Україна» за 2022-2024 роки представлено на рис.2.10.

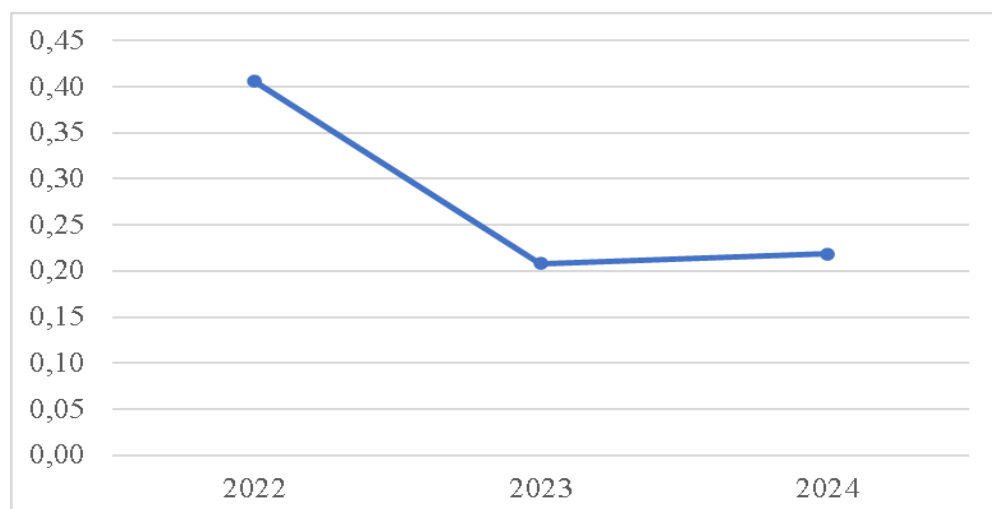

Рис.2.10. Динаміка коефіцієнта платоспроможності ТОВ «ЛА-Транс Україна» за 2022-2024 роки

Як бачимо з рис. 2.10. з 2022 по 2024 рік коефіцієнт набуває негативної динаміки до зменшення, що свідчить про погіршення структури активів та пасивів. Значення даного коефіцієнта свідчить про невиконання власних зобов’язань підприємства.

Для повного аналізу ліквідності та платоспроможності розрахуємо ряд коефіцієнтів у таблиці 2.11.

Таблиця 2.11

Аналіз ліквідності та платоспроможності ТОВ «ЛІА-Транс Україна» за 2022-2024 роки

Показники	Роки			Абсолютне відхилення, тис. грн.		Відносне відхилення, %	
	2022	2023	2024	2023/2022	2024/2023	2023/2022	2024/2023
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,0001	0,00004	0,003	-0,00005	0,003	44,22	7368,57
Коефіцієнт термінової ліквідності	0,78	0,40	0,34	-0,38	-0,06	51,76	84,45
Коефіцієнт загальної ліквідності	0,82	0,42	0,50	-0,39	0,07	51,88	117,13
Коефіцієнт співвідношення активів	2,01	0,58	0,77	-1,43	0,19	28,77	133,03
Коефіцієнт мобільності активів	0,67	0,37	0,43	-0,30	0,07	54,83	118,69
Коефіцієнт співвідношення ДЗ і КЗ	89,56	110,80	0,58	21,24	-110,22	123,72	0,52

Коефіцієнт абсолютної ліквідності, який відображає здатність підприємства негайно виконати свої зобов’язання за рахунок наявних грошових коштів та їх еквівалентів, протягом аналізованого періоду демонструє позитивну динаміку, однак залишається значно нижчим від нормативного рівня. Станом на кінець 2024 року його значення становить 0,003, що лише на 0,0029 вище за показник базового року. Попри певне зростання, такий рівень свідчить про практичну відсутність у підприємства можливостей для оперативного погашення поточних зобов’язань.

Коефіцієнт термінової ліквідності, що враховує очікувані надходження за дебіторською заборгованістю, також перебуває поза межами нормативного значення, яке має бути не нижче 0,6. У 2024 році показник не відповідає встановленим орієнтирам і демонструє негативну тенденцію, що свідчить про зниження поточної платоспроможності підприємства.

Коефіцієнт загальної ліквідності, який відображає здатність підприємства покрити всі поточні зобов'язання за рахунок оборотних активів, у звітному році становить 0,5. Незважаючи на позитивну динаміку порівняно з попередніми періодами, цей показник також не досягає рекомендованого рівня (більше 1), що свідчить про недостатню загальну ліквідність.

Коефіцієнт співвідношення кредиторської та дебіторської заборгованості у 2024 році становить 0,58. Це означає, що на кожну 1 гривню дебіторської заборгованості припадає 0,58 гривні кредиторської. Така структура зобов'язань свідчить про відносно прийнятний баланс між короткостроковими активами та зобов'язаннями, проте не компенсує загальну низьку ліквідність підприємства.

Динаміку основних коефіцієнтів ліквідності відображено на рис.2.11.

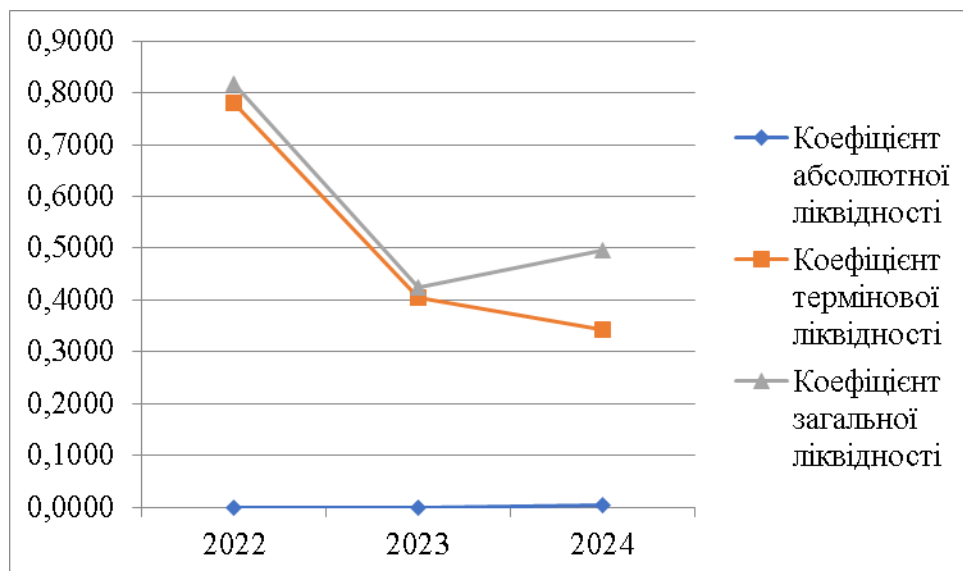

Рис.2.11. Динаміка показників ліквідності ТОВ «ЛА-Транс Україна» за 2022-2024 роки

Отже, за результатами проведеного аналізу ліквідності можна стверджувати, що на ТОВ «ЛІА-Транс Україна» спостерігається суттєва невідповідність між обсягами поточних зобов'язань, що підлягають погашенню, та величиною активів, які підприємство реально може використати для їхнього покриття. Це свідчить про наявність кризових ознак у сфері ліквідності.

Про поглиблення такої ситуації також свідчать низькі значення ключових коефіцієнтів платоспроможності, а також значний дисбаланс між окремими елементами оборотних активів та короткострокових зобов'язань.

Серед основних чинників, що спричиняють недостатній рівень ліквідності й платоспроможності підприємства, варто відзначити: низьку розрахунково-платіжну дисципліну контрагентів, високу частку важкореалізованих (низьколіквідних) активів у структурі майна підприємства, а також низький рівень ефективності використання інвестованого капіталу, зокрема в капітальні вкладення.

З огляду на вищезазначене, проведемо факторний аналіз коефіцієнта абсолютної ліквідності для пошуку і класифікації факторів, що впливають на його значення (таблиця 2.12).

Таблиця 2.12

Розрахунок впливу факторів на зміну коефіцієнта абсолютної ліквідності

Підстановка	Фактори впливу		Результуючий показник: Коефіцієнт абсолютної ліквідності	Розмір впливу
	Гроші та їх еквіваленти, тис. гри.	Поточні зобов'язання, тис. гри		
«0»	0,2	1821,6	0,00011	0,00
« 1 »	0,2	2746,1	0,00007	-0,00004
«2»	0,1	2746,1	0,00004	-0,00004
«3»	0,1	4509,4	0,00002	-0,00001
«4»	12,1	4509,4	0,00268	0,00266
Сумарний вплив факторів				0,003

За результатами проведеного факторного аналізу виявлено, що:

1. внаслідок збільшення значення фактору «Поточні зобов'язання» на 924,5 тис.грн. значення коефіцієнта зменшилося на 0,00004;

2. внаслідок зменшення в 2023 році фактору «Гроші та їх еквіваленти» значення коефіцієнта зменшилося ще на 0,00004;

3. внаслідок збільшення значення фактору «Поточні зобов'язання» в на 1763,3 тис.грн. значення коефіцієнта абсолютної ліквідності знизилася ще на 0,00001;

4. внаслідок зростання у звітному році фактору «Гроші та їх еквіваленти» значення коефіцієнта збільшилося на 0,00266.

Таким чином, сукупний вплив факторів склав 0,003.

Однією з ключових характеристик фінансового стану підприємства є стабільність його функціонування в довгостроковій перспективі. Цей аспект пов'язаний із загальною структурою капіталу підприємства та рівнем його залежності від зовнішніх кредиторів та інвесторів. Під фінансовою стійкістю розуміють такий стан фінансових ресурсів, за якого підприємство здатне безперервно здійснювати свою виробничо-господарську діяльність, а також фінансувати витрати, пов'язані з оновленням та розширенням виробництва.

Для оцінки фінансової стійкості зазвичай використовують систему показників, які групуються за такими напрямками:

1. Показники структури капіталу, що відображають рівень фінансової незалежності від зовнішніх джерел:
 - коефіцієнт фінансової автономії;
 - коефіцієнт фінансової стійкості;
 - коефіцієнт фінансової залежності;
 - плече фінансового важеля (коефіцієнт фінансового ризику).
2. Показники оборотного капіталу, що свідчать про ефективність управління оборотними активами:
 - коефіцієнт маневреності власного оборотного капіталу;
 - коефіцієнт забезпечення матеріальних оборотних активів власними джерелами.

3. Показники, що характеризують стан основних засобів, зокрема:

- частка основного капіталу у структурі власного (індекс постійного активу);
- коефіцієнт модернізації;
- коефіцієнт реальної вартості активів (основних засобів і матеріальних оборотних коштів).

Аналіз динаміки фінансової стійкості ТОВ «ЛА-Транс Україна» протягом 2022–2024 років здійснено на підставі відповідних коефіцієнтів (таблиця 2.13).

Так, коефіцієнт фінансової автономії, який показує рівень незалежності підприємства від позикових коштів, у 2024 році становив лише 0,13 при рекомендованому значенні $> 0,5$. У порівнянні з базовим роком показник знизився на 0,05, що свідчить про зростання залежності підприємства від зовнішніх джерел фінансування та вказує на негативну тенденцію.

Відповідно, коефіцієнт концентрації позикового капіталу, що є оберненим до попереднього показника, продемонстрував, що на кожні 100 грн вкладених у підприємство активів припадає 87 грн позикових коштів. Така структура фінансування підвищує ризик фінансової нестабільності та свідчить про незбалансовану політику залучення капіталу.

Таблиця 2.13

Аналіз коефіцієнтів фінансової стійкості ТОВ «ЛА-Транс Україна» за 2022–2024 роки

Назва показника	Роки			Абсолютне відхилення, тис. грн.		Відносне відхилення, %	
	2022	2023	2024	2023/2022	2024/2023	2023/2022	2024/2023
Коефіцієнт незалежності	0,18	0,14	0,13	-0,05	-0,01	74,83	91,69
Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	0,82	0,86	0,87	0,05	0,01	105,68	101,33
Коефіцієнт фінансування	0,23	0,16	0,14	-0,07	-0,02	70,80	90,49
Коефіцієнт фінансової стабільності	0,18	0,14	0,13	-0,05	-0,01	74,83	91,69
Коефіцієнт маневреності	-0,81	-3,60	-3,48	-2,80	0,12	446,38	96,55
Коефіцієнт інвестування	1,81	4,60	4,48	2,80	-0,12	254,72	97,30

Динаміку показників фінансової стійкості ТОВ «ЛІА-Транс Україна» за 2022-2024 роки зображено на рис.2.12.

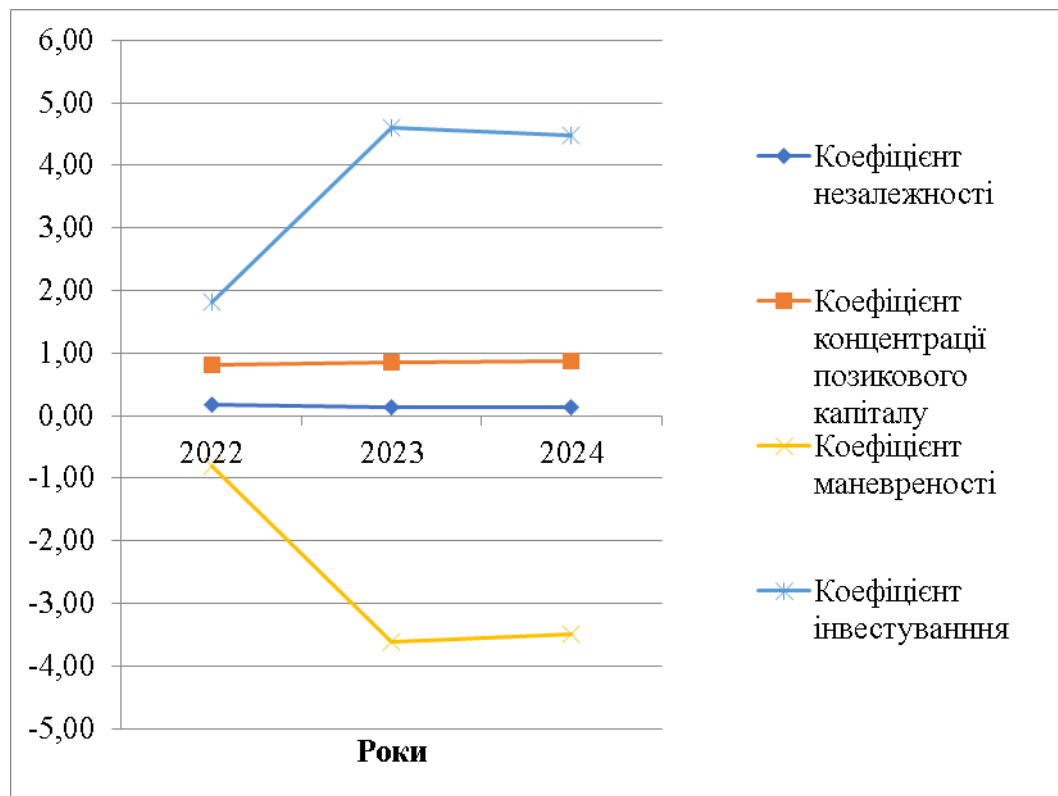

Рис.2.12. Динаміка показників фінансової стійкості ТОВ «ЛІА-Транс Україна» за 2022-2024 роки

Коефіцієнт фінансування, що відображає частку активів, профінансованих за рахунок власного капіталу, протягом 2022–2024 років демонструє стійку тенденцію до зниження: з 0,18 у 2022 році до 0,13 у 2024 році. Це свідчить про скорочення частки діяльності, яка забезпечується власними фінансовими ресурсами, і водночас підвищує залежність підприємства від позикових джерел. Відносне зменшення коефіцієнта склало 27,8 %, що є негативним сигналом з точки зору фінансової автономії.

Крім того, коефіцієнт маневреності власного капіталу, який визначає, яка частина власного капіталу спрямована на фінансування поточної діяльності (оборотних активів), протягом аналізованого періоду мав від’ємне значення. Це свідчить про те, що власний капітал не покриває навіть частини оборотних активів, а отже, підприємство фінансує обігові кошти за рахунок зовнішніх

ресурсів. Такий стан оцінюється як фінансово нестабільний і ризикований.

Узагальнюючи, можна стверджувати, що результати аналізу коефіцієнтів фінансової стійкості свідчать про домінування позикового капіталу над власним у структурі джерел фінансування підприємства. Це вказує на недостатній рівень фінансової незалежності ТОВ «ЛІА-Транс Україна» та його істотну залежність від зовнішніх фінансових ресурсів, що, у свою чергу, знижує його стійкість в умовах нестабільного економічного середовища.

Проведемо факторний аналіз коефіцієнту незалежності методом ланцюгових підстановок. Вихідні дані для факторного аналізу наведено в таблиці 2.14.

Таблиця 2.14

Вихідні дані для факторного аналізу

Назва показника	Роки			Абсолютне відхилення, тис.грн.		Відносне відхилення, %	
	2022	2023	2024	2023/2022	2024/2023	2023/2022	2024/2023
Власний капітал	411	438,7	651,9	27,7	213,2	106,74	148,6
Загальна вартість пасивів	2232,6	3184,8	5161,3	952,2	1976,5	142,65	162,06
Коефіцієнт незалежності	0,18	0,14	0,13	-0,05	-0,01	74,83	91,69

Факторний аналіз коефіцієнта незалежності методом ланцюгових підстановок за 2022-2023 роки наведено в таблиці 2.15.

Таблиця 2.15

Метод ланцюгових підстановок, 2022-2023 роки

№ підстановки	Фактори		Власний капітал	Вплив
	Загальна вартість пасивів	Коефіцієнт незалежності		
"0"	2232,6	0,18	411	-
"1"	3184,8	0,18	586,29	175,29
"2"	3184,8	0,14	438,7	-147,59
	Загальний вплив			27,7

Таким чином, в результаті факторного аналізу було виявлено, що результуючий показник власний капітал у 2023 році збільшився на 6,7%, що в абсолютному вираженні становить 27,7 тис. грн. Збільшення загальної вартості пасивів на 952,2 тис. грн., тобто на 42,6% призвело до збільшення власного капіталу на 175,29 тис. грн. Зменшення коефіцієнту незалежності призвело до зменшення вартості капіталу на 147,59 тис. грн.

Факторний аналіз коефіцієнта незалежності методом ланцюгових підстановок за 2023-2024 роки наведено в таблиці 2.16.

Таблиця 2.16

Метод ланцюгових підстановок, 2023-2024 роки

№ підстановки	Фактори		Власний капітал	Вплив
	Загальна вартість пасивів	Коефіцієнт незалежності		
"0"	3184,8	0,14	438,7	-
"1"	5161,3	0,14	710,96	272,26
"2"	5161,3	0,13	651,9	-59,06
	Загальний вплив			213,2

У результаті факторного аналізу було виявлено, що результуючий показник власний капітал у 2024 році збільшився на 48,6%, що в абсолютному вираженні становить 213,2 тис. грн. Збільшення загальної вартості пасивів на 1976,5 тис. грн., тобто на 62,1% призвело до зростання власного капіталу на 272,26 тис. грн. Зменшення коефіцієнту незалежності на 0,01 (7%) призвело до зменшення власного капіталу 59,06 тис. грн.

Вплив двох факторів спричинив збільшення результуючого показника на 240,9 тис. грн., що оцінюється позитивно.

Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості, який відображає швидкість повернення коштів від покупців за реалізовану продукцію (послуги), у 2024 році становив X разів (вставити точне значення з таблиці 2.17), що свідчить про те, що в середньому підприємство повертало дебіторську заборгованість X разів на рік. Позитивною є тенденція до зростання цього показника (за наявності зростання), що свідчить про більш оперативну роботу з

контрагентами.

Строк погашення дебіторської заборгованості у 2024 році становив Х днів, що свідчить про середній період очікування надходжень коштів. Зменшення цього строку в динаміці є позитивним, адже покращує ліквідність підприємства.

Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості демонструє, як часто підприємство розраховується зі своїми постачальниками. Його значення у 2024 році становило Х разів, а середній строк погашення заборгованості — Х днів. Якщо термін розрахунку з кредиторами більший за термін повернення дебіторської заборгованості, це створює тимчасовий резерв грошових коштів, що є позитивним чинником для підтримання платоспроможності.

Коефіцієнт оборотності власного капіталу у 2024 році склав Х, що вказує на ефективність використання власних джерел фінансування для формування доходу. Позитивна динаміка цього коефіцієнта свідчить про покращення рентабельності власного капіталу.

Таблиця 2.17

Аналіз показників ділової активності ТОВ «ЛА-Транс Україна» протягом 2022-2024 років

Показники	2022	2023	2024	Відхилення			
				Абсолютне, тис.грн.		Відносне, %	
				2023/ 2022	2024/ 2023	2023/ 2022	2024/ 2023
Коефіцієнт оборотності капіталу	0,02	1,17	2,40	1,15	1,23	7019,81	205,64
Коефіцієнт оборотності ВК	0,09	8,47	18,99	8,38	10,52	9381,47	224,27
Коефіцієнт оборотності запасів	0,56	68,67	17,68	68,11	-50,99	12179,4	25,75
Коефіцієнт оборотності ДЗ	0,04	5,16	8,12	5,12	2,96	14693,9	157,43
Коефіцієнт оборотності КЗ	3,14	571,55	4,70	568,41	-566,86	18178,8	0,82

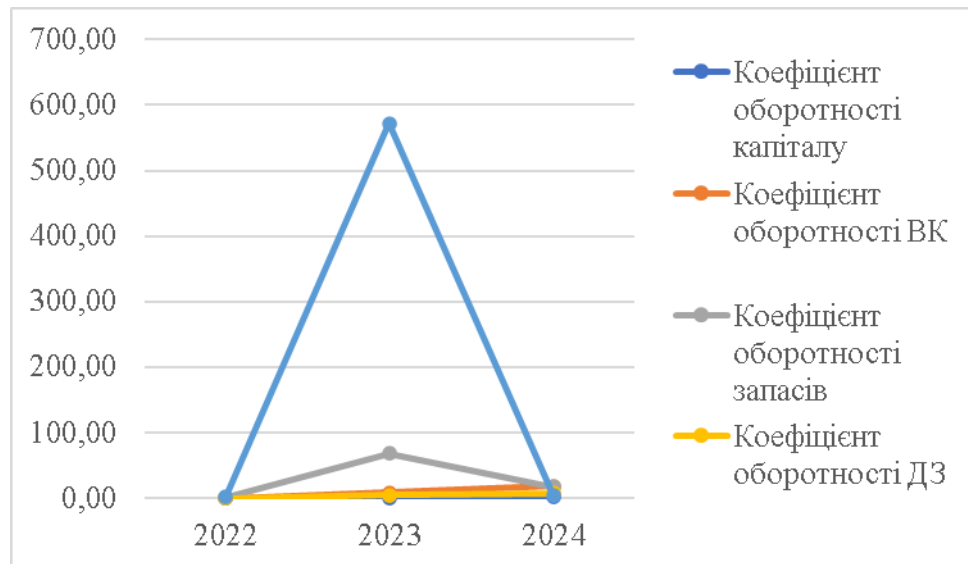

Рис.2.13. Динаміка коефіцієнтів ділової активності ТОВ «ЛА-Транс Україна» за 2022-2024 роки

Коефіцієнт оборотності власного капіталу, який відображає ефективність його використання для отримання виручки, у 2024 році становив 18,99. Це означає, що кожна гривня власного капіталу забезпечила 18,99 грн доходу. Такий високий показник свідчить про значну фінансову активність, але водночас може свідчити і про недостатній обсяг власного капіталу для забезпечення стабільності фінансування діяльності.

Коефіцієнт оборотності запасів у 2023 році демонстрував зростання, що свідчить про більш інтенсивне використання товарно-матеріальних ресурсів або зменшення їхнього залишку. Проте у 2024 році показник знизився, що може свідчити як про накопичення залишків продукції, так і про зменшення попиту. Для уточнення причин необхідно провести додатковий аналіз обсягів виробництва та реалізації.

Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості демонструє позитивну динаміку впродовж усього періоду. Його зростання свідчить про скорочення термінів отримання оплат від контрагентів, що є позитивним чинником у контексті управління ліквідністю. Це означає, що підприємство ефективніше здійснює контроль за дебіторами та зменшує ризик заморожування обігових коштів.

Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості у 2023 році зріс, але у 2024 році знизився, що може свідчити про затримки в розрахунках із постачальниками або зменшення обсягів закупівель. Така динаміка потребує пильного контролю, оскільки зменшення швидкості оплати боргів може впливати на ділову репутацію підприємства та умови співпраці з контрагентами.

Аналіз коефіцієнтів ділової активності ТОВ «ЛІА-Транс Україна» свідчить про певні позитивні зрушення в управлінні фінансовими потоками підприємства, зокрема покращення оборотності дебіторської заборгованості та ефективне використання власного капіталу. Водночас спостерігаються ознаки нестабільності в управлінні запасами та кредиторською заборгованістю, що потребує вдосконалення системи фінансового планування та контролю.

РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВ НА ПРИКЛАДІ ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЛА-ТРАНС УКРАЇНА»

У сучасних умовах економічної нестабільності, що супроводжується зростанням збитковості суб'єктів господарювання різних форм власності, результативність управлінських рішень як на мікро-, так і на макрорівнях безпосередньо залежить від якості оцінювання фінансового стану підприємств. Одним із ключових факторів забезпечення конкурентоспроможності та виживання підприємства в ринковому середовищі є його здатність оперативно адаптуватися до змін зовнішніх і внутрішніх умов функціонування.

У зв'язку з цим актуальним є формування та удосконалення ефективного механізму управління фінансовим станом підприємства. Такий механізм має ґрунтуватися на системному аналізі сукупності показників, які комплексно відображають основні аспекти господарської діяльності. Забезпечення стабільної, безперебійної та прибуткової роботи підприємства, а також своєчасне виконання зобов'язань перед контрагентами, працівниками, власниками та державними інституціями є одним із визначальних принципів його ефективного функціонування.

Особливої ваги набуває своєчасне виявлення фінансових ризиків, зокрема загрози неплатоспроможності чи банкрутства, що дає змогу завчасно розробити й реалізувати комплекс антикризових заходів. Такі дії сприятимуть відновленню платоспроможності підприємства, стабілізації фінансових показників та запобіганню процедурі банкрутства і ліквідації.

Планування фінансово-господарської діяльності також має включати етап прогнозування ймовірності банкрутства. Це дозволяє визначити доцільність впровадження тих чи інших управлінських рішень та уникнути зайвих фінансових ризиків у процесі діяльності.

Зарубіжний досвід демонструє значні напрацювання у сфері оцінювання фінансової стійкості підприємств та ймовірності їхнього банкрутства. Зокрема,

широко використовуються методи, що базуються на розрахунку фінансових коефіцієнтів для первинних показників звітності. Одним з основних критеріїв фінансової надійності підприємства вважається ймовірність настання банкрутства. Найбільш відомими у цій сфері є такі економетричні моделі, як: двофакторна модель, Z-рахунок Альтмана, моделі Конана і Гольдера, Спрінгейта, Фулмера та інші.

У 1968 р. Е. Альтман запропонував п'ятифакторну модель, де факторами є окремі показники фінансового стану підприємства. Ця модель має такий вигляд:

$$Z = 1,2X_1 + 1,4X_2 + 3,3X_3 + 0,6X_4 + X_5 \quad (3.1)$$

Якщо значення показника Z:

до 1,8 ймовірність банкрутства дуже висока;

1,81 – 2,70 ймовірність банкрутства висока;

2,71 – 2,99 ймовірність банкрутства можлива;

3,00 і більше ймовірність банкрутства дуже низька.

Проведемо аналіз ймовірності настання банкрутства ТОВ «ЛІА-Транс Україна» за моделлю Е. Альтмана у таблиці 3.1.

Таблиця 3.1

Аналіз ймовірності настання банкрутства ТОВ «ЛІА-Транс Україна» за 2022 – 2024 роки за моделлю Альтмана

Показники	Методика розрахунку	2022	2023	2024
X_1	$x_1 = \frac{\text{Власний об. капітал}}{\text{Активи}}$	-0,149	-0,496	-0,439
X_2	$x_2 = \frac{\text{Нерозподілений прибуток}}{\text{Активи}}$	-0,040	-0,019	0,029
X_3	$x_3 = \frac{\text{Прибуток до виплати відсотків}}{\text{Активи}}$	-0,040	-0,019	0,041
X_4	$x_4 = \frac{\text{Власний капітал}}{\text{Поточні зобов'язання}}$	0,226	0,160	0,145
X_5	$x_5 = \frac{\text{Чиста виручка від реалізації}}{\text{Активи}}$	0,017	1,167	2,399
Інтегральний показник рівня загрози банкрутства		-0,214	0,576	2,136

Згідно з розрахунками, наведеними в таблиці 3.1, інтегральне значення показника за моделлю Альтмана у 2022–2024 роках залишається низьким. Це свідчить про високий рівень загрози банкрутства для ТОВ «ЛА-Транс Україна» в аналізованому періоді.

Однак, попри широку популярність моделі Альтмана та її численні переваги, науковці вказують і на певні її обмеження. Зокрема, О.М. Барановська звертає увагу на те, що застосування цієї моделі без адаптації до специфіки української економіки не забезпечує достатньої точності у сучасних умовах. Модель була створена на основі даних американських компаній ще у 1950-х роках, що робить її менш актуальною з огляду на зміни в структурі фінансової звітності, ринкових умовах та нормативно-правовому середовищі. У зв'язку з цим виникає потреба у періодичному тестуванні та оновленні моделі з використанням актуальних статистичних вибірок для підвищення її практичної ефективності у сучасному середовищі.

Альтернативним підходом до оцінки ймовірності банкрутства є модель М. Спрінгейта, яка була розроблена у 1978 році на основі методу покрокового дискримінантного аналізу, вперше запропонованого Е. Альтманом. У ході розробки моделі з 19 фінансових показників було обрано лише чотири найінформативніших. Дана модель вирізняється високим рівнем точності — понад 90%, що робить її цінним інструментом для діагностики фінансової стійкості підприємства.

Розрахуємо індекс платоспроможності за допомогою чотирьохфакторної моделі Спрінгейта (табл.3.2):

$$Z = 1,03 \cdot A + 3,07 \cdot B + 0,66 \cdot C + 0,4 \cdot D \quad (3.2)$$

У період з 2022 по 2024 роки інтегральний показник платоспроможності ТОВ «ЛА-Транс Україна» залишався нижчим за 0,862, що вказує на значний ризик банкрутства. У разі відсутності заходів для покращення фінансового стану підприємства існує ймовірність ініціювання офіційної процедури банкрутства з подальшою ліквідацією.

Слід зауважити, що використані моделі оцінки базуються на фінансових даних зарубіжних компаній і не повною мірою адаптовані до особливостей фінансової ситуації українських підприємств.

Таблиця 3.2

Розрахунок індексу платоспроможності на основі моделі Спрінгейта

Показники	Методика розрахунку	2022	2023	2024
A	$A = \frac{\text{Робочий капітал}}{\text{Активи}}$	-0,149	-0,496	-0,439
B	$B = \frac{\text{Прибуток до виплати відсотків}}{\text{Активи}}$	-0,040	-0,019	0,041
C	$C = \frac{\text{Прибуток до сплати податків}}{\text{Короткострокові зобов'язання}}$	-0,049	-0,022	0,055
D	$D = \frac{\text{Чиста виручка від реалізації}}{\text{Активи}}$	0,017	1,167	2,399
Z	Індекс платоспроможності	-0,301	-0,119	0,670

Питання невідповідності зарубіжних методик оцінки фінансового стану для українських підприємств намагався вирішити вітчизняний економіст О. Терещенко. Ним була розроблена універсальна дискримінантна функція, яка є найбільш придатною для діагностики ризику банкрутства українських компаній. На думку О. Терещенка, оптимальна дискримінантна функція має враховувати всі ключові аспекти фінансового стану підприємства, зокрема ліквідність, прибутковість, оборотність, а також структуру майна і капіталу.

Модель О.О. Терещенка визначається за формулою:

$$Z = 1,5 \cdot X_1 + 0,08 \cdot X_2 + 10,0 \cdot X_3 + 5,0 \cdot X_4 + 0,3 \cdot X_5 + 0,1 \cdot X_6, \quad (3.3)$$

де X_1 – відношення грошових надходжень до зобов'язань;

X_2 – відношення валюти балансу до зобов'язань;

X_3 – відношення чистого прибутку до середньорічної суми активів;

X_4 – відношення прибутку до доходу від реалізації;

X_5 – відношення виробничих запасів до доходу від реалізації;

X_6 – відношення доходу від реалізації до основного капіталу.

Одержані значення показника Z можна інтерпретувати так:

$Z > 2$ – підприємство є фінансовою стійким і йому не загрожує банкрутство;

$1 < Z < 2$ – у підприємства порушено фінансову рівновагу (фінансову стійкість), але йому не загрожує банкрутство за умови переходу на антикризове управління;

$0 < Z < 1$ – підприємству загрожує банкрутство, якщо воно не здійснить санаційних заходів;

$Z < 0$ – підприємство є напівбанкрутом.

Основними перевагами дискримінантної моделі О.О. Терещенка є:

- зручність у застосуванні та розробка на основі вітчизняних статистичних даних із урахуванням сучасної міжнародної практики;
- можливість адаптації базової моделі до підприємств різних видів діяльності шляхом використання різноманітних модифікацій, що вирішує проблему критичних значень показників;
- врахування галузевих особливостей підприємств.

Водночас методика не є бездоганною і має певні недоліки: широкий інтервал невизначеності, який вимагає додаткового аналізу для оцінки стійкості фінансового стану; недостатнє теоретичне обґрунтування критичних точок (або інтервалів) для окремих фінансових показників, що може спричиняти неточності у визначенні нормативних значень цих індикаторів.

Розрахунок індексу платоспроможності за допомогою моделі О.О.Терещенка проведено в табл.3.3.

Таблиця 3.3

Розрахунок індексу платоспроможності на основі моделі О.Трещенка

Показники	2022	2023	2024
X_1	0,000082	0,000036	0,002683
X_2	1,226	1,159	1,145
X_3	-0,079	-0,023	0,051
X_4	-2,399	-0,017	0,017
X_5	1,774	0,015	0,057
X_6	0,049	1,839	4,239
Z	-12,157	-0,028	1,134

На основі розрахунку індексу платоспроможності за моделлю О. Терещенка можна зробити висновок, що у 2022–2023 роках ТОВ «ЛІА-Транс Україна» перебувало в стані напівбанкрутства, що пояснюється початковим етапом його діяльності. У 2024 році фінансова стійкість підприємства залишається порушеною, але за умови впровадження ефективної стратегії антикризового управління ризик банкрутства можна уникнути.

Антикризове управління підприємством – це вид управління, спрямований на виявлення ознак кризових явищ, створення умов для їх своєчасного запобігання, послаблення чи подолання, щоб забезпечити життєдіяльність суб'єкта господарювання та уникнути його банкрутства [60, с. 764].

Політика антикризового фінансового управління є складовою частиною загальної фінансової стратегії підприємства. Вона передбачає розробку та застосування системи методів для ранньої діагностики загрози банкрутства, а також механізмів фінансового оздоровлення, спрямованих на захист підприємства від банкрутства.

Реалізація політики антикризового фінансового управління за наявності загрози банкрутства включає:

- постійний моніторинг фінансового стану підприємства для раннього виявлення ознак кризового розвитку;
- визначення масштабів кризового стану підприємства;
- аналіз ключових факторів, що спричиняють кризовий розвиток;
- формування системи цілей для виходу підприємства з кризового стану, що відповідають його масштабам;
- вибір і застосування ефективних внутрішніх механізмів фінансової стабілізації, які відповідають рівню кризового стану;
- вибір дієвих форм санації підприємства;
- контроль за результатами впровадження заходів, спрямованих на виведення підприємства з фінансової кризи.

Серед антикризових заходів, які найчастіше застосовують сучасні підприємства, можна виділити такі найпоширеніші та найактуальніші:

1. Скорочення витрат – ефективний інструмент для стабілізації фінансового стану підприємства. Для підвищення рентабельності продажів і збільшення припливу коштів необхідно знижувати витрати. Це досягається через нормування всіх статей витрат і суворий контроль за дотриманням встановлених нормативів, що дозволяє утримувати витрати на запланованому рівні та забезпечує відчутні результати.
2. Горизонтальна та вертикальна інтеграція. Горизонтальна інтеграція передбачає спільні закупівлі з іншими покупцями для збільшення обсягів і отримання знижок. Вертикальна інтеграція спрямована на тіснішу співпрацю з ключовими постачальниками сировини та матеріалів, моніторинг цін на сировину, а також пошук нових постачальників як альтернативи дорожчим матеріалам.
3. Аналіз можливостей аутсорсингу дорогих процесів. Важливо визначити, які процеси вигідніше виконувати самостійно, а які – дешевше передати зовнішнім виконавцям.
4. Посилений контроль альтернативних витрат. Використання платного Інтернету в особистих цілях, міжміські телефонні дзвінки, експлуатація оргтехніки – це приклади витрат, яких можна уникнути.
5. Оптимізація технологічних процесів.
6. Жорсткість кадрової політики.
7. Перегляд організаційної структури з метою усунення зайвих рівнів управління.

Ці заходи не є виключно антикризовими, а радше відображають раціональний підхід до стратегічного планування. Порівняння цих заходів із результатами функціонально-вартісного аналізу показує збіг на рівні 90%, що дозволяє виявити надлишкові витрати, знайти резерви для зниження собівартості продукції, скоротити витрати на утримання персоналу та усунути проблемні місця в структурних підрозділах. Такі дії слід проводити регулярно в

рамках комплексного аналізу, щоб створювати резерви для розвитку та розширення виробництва, що забезпечить підприємству більшу впевненість в умовах кризи.

Для ТОВ «ЛА-Транс Україна», яке прагне розвиватися навіть у складних економічних умовах, пропонується наступна послідовність антикризових заходів:

1. Стратегічне планування в умовах кризи. У динамічному ринковому середовищі стратегічне планування є ключовим фактором забезпечення стійкості та розвитку підприємства. Ефективність стратегії залежить від внутрішніх характеристик компанії, її ринкової позиції та зовнішніх умов. Виявлення слабких місць і концентрація зусиль на їх усуненні є першочерговим завданням.

2. Ефективне управління в кризових умовах. Успіх залежить від швидкості реагування та здатності прогнозувати ситуацію. Звичайні засоби комунікації, такі як телефон чи комп'ютер, не дозволяють оперативно відстежувати стан усіх підрозділів. Створення єдиного інформаційного простору забезпечує концентрацію даних, але їх обробка може займати багато часу, що знижує актуальність інформації. Формування спеціалізованих аналітичних підрозділів може надавати статистичні дані, але вони не завжди відображають взаємозв'язки фінансових показників. Натомість потрібна система, яка інтегрує дані про роботу кожного підрозділу в єдину схему з чіткою послідовністю. Це дозволяє оцінювати результативність підрозділів, прогнозувати розвиток ситуації та визначати конкретні кроки для усунення проблем, підвищуючи ефективність роботи. Такий підхід сприяє обґрунтованій кадровій політиці, роблячи стратегію більш оперативною та чутливою до змін. Помилки в стратегічних рішеннях, часто спричинені браком реальних даних про виробничі процеси, є однією з основних причин банкрутства.

3. Оптимізація комунікаційних систем. Швидкість передачі інформації та розпоряджень безпосередньо впливає на оперативність впровадження змін. Удосконалення комунікаційних процесів скорочує втрати робочого часу та підвищує ефективність персоналу. Впровадження письмового обміну

завданнями та повідомленнями мінімізує спотворення інформації та підвищує відповідальність за точність і своєчасність виконання.

4. Формування бюджету компанії. Планування витрат і делегування повноважень з управління ними менеджерам підрозділів сприяє значному зниженню витрат. Досвід зарубіжних компаній показує ефективність щотижневого планування: спочатку визначається очікуваний дохід і джерела його отримання, після чого менеджери обґрунтовують доцільність витрат з огляду на прогнозований прибуток. Накопичувальний фонд, створений із залишків прибутку після розподілу на основні фонди, фінансує подальшу роботу підрозділу, забезпечуючи баланс між доходами та витратами.

5. Скорочення витрат на оплату праці як альтернатива скороченню персоналу. Розробка бонусних схем, які мотивують працівників до економії витрат, може включати виплату частини зекономлених коштів співробітникам. Це сприяє оздоровленню колективу, підвищенню продуктивності та активності персоналу.

6. Впровадження нових форм розрахунків із контрагентами. Це дозволяє оптимізувати фінансові потоки та підвищити ефективність взаємодії з партнерами.

7. Розробка антикризових асортиментів продукції. Це дає змогу не лише ефективно працювати в умовах зниження попиту, але й збільшувати ринкову частку. Необхідно чітко сегментувати товари для різних споживчих груп, зосередитися на продуктах із найвищою прибутковістю, переглянути асортимент і цінову політику.

8. Оптимізація витрат на рекламу. У деяких випадках найм кваліфікованого маркетолога є економічно вигіднішим, ніж фінансування неефективної реклами.

9. Перегляд довгострокових інвестиційних проєктів. Призупинення або закриття проєктів, які не принесуть доходу в найближчій перспективі, має супроводжуватися аналізом можливостей їх альтернативного розвитку в нових умовах.

Криза має двоїсту природу: з одного боку, вона несе загрози, з іншого – відкриває можливості для вдосконалення через виявлення помилок і необхідність їх виправлення. Від своєчасності та якості прийнятих рішень залежить, чи зможе підприємство подолати кризу та з якими результатами вийде з неї.

Для підвищення ефективності антикризового управління на ТОВ «ЛА-Транс Україна» необхідна розробка комплексної антикризової програми. Її створення та реалізація мають базуватися на власних ресурсах підприємства, можливості залучення зовнішніх інвесторів, контролі за виконанням програми, а також розробці системи запобігання кризовим явищам у майбутньому. З огляду на збиткову діяльність у попередні роки та нестабільний фінансовий стан у 2024 році, на основі комплексної оцінки фінансового стану підприємства було розроблено антикризові заходи для запобігання банкрутству, представлені в таблиці 3.4.

Таблиця 3.4

Антикризові заходи для запобігання банкрутства ТОВ «ЛА-Транс Україна»

Заходи	Управлінські рішення
1	2
Підвищення ефективності використання матеріальних та трудових ресурсів	– Оптимізація управління оборотними активами для прискорення їхнього обороту, що сприятиме підвищенню ліквідності та ефективності використання ресурсів. – Зменшення матеріальних витрат на одиницю продукції. – Забезпечення відповідності запасів потребам виробництва та встановленим нормативам для уникнення надлишків і зниження витрат на їх зберігання. – Раціоналізація кадрової політики через перегляд чисельності та кваліфікаційного складу працівників для підвищення продуктивності. – Скорочення витрат на оплату праці в собівартості одиниці продукції. – Перегляд і скорочення витрат на оплату праці невиробничих працівників.

Продовження табл.3.4

1	2
Підвищення ефективності використання фінансових ресурсів	– Зменшення залежності від зовнішнього фінансування шляхом оптимізації структури капіталу для зниження фінансових ризиків. – Спрямування залучених коштів на інвестиційні ініціативи з високим потенціалом дохідності для максимізації економічного ефекту. – Активізація інвестиційних процесів для забезпечення додаткових джерел доходу підприємства. – Впровадження заходів для підвищення рентабельності шляхом оптимізації операційної діяльності та зростання доходів. – Скорочення витрат, що не генерують доходи. – Оптимізація умов запозичень і рефінансування боргів для зниження фінансового навантаження. – Спрямування грошових коштів на інвестиційні ініціативи з коротким терміном окупності для швидкого повернення вкладених ресурсів.
Підвищення ефективності використання оборотних і необоротних активів	– Здача в оренду основних засобів, що не використовуються у діяльності підприємства. – Оптимізація управління оборотними активами для збільшення їхньої дохідності та ефективності використання. – Удосконалення виробничих процесів для зменшення часу на виготовлення продукції, що сприяє зниженню витрат і підвищенню оборотності. – Поліпшення організації матеріально-технічного забезпечення.
Підвищення ефективності реалізації операційної та інвестиційної діяльності	– Посилення маркетингових зусиль і оптимізація продажів для зростання доходів від основної діяльності. – Оптимізація виробничих процесів і витрат на ресурси для зменшення собівартості одиниці продукції. – Раціоналізація управлінських витрат шляхом перегляду структури та функцій адміністративного апарату. – Оптимізація логістики, маркетингових кампаній і каналів дистрибуції для зниження витрат, пов'язаних із реалізацією продукції.

Продовження табл.3.4

1	2
	– Розширення джерел додаткових доходів, наприклад, через надання супутніх послуг або використання наявних ресурсів. – Скорочення витрат на послуги рекламних, консалтингових та інших агентств. – Збільшення витрат на інвестиції з швидким поверненням. – Продаж основних засобів, не задіяних у виробничій діяльності.
Впровадження системи фінансового планування	– Раціональний розподіл і залучення коштів для підтримки ключових напрямів діяльності підприємства. – Аналіз і відбір інвестиційних можливостей із урахуванням їхньої доцільності та потенційної віддачі. – Виявлення внутрішньогосподарських резервів для збільшення прибутку – Регулярний моніторинг фінансових показників для своєчасного виявлення та усунення ризиків. – Розробка чітких фінансових і операційних цілей для забезпечення стратегічного планування та розвитку.
Використання інтегрального показника для оцінки фінансового стану	– Оцінка ліквідності та платоспроможності; – Оцінка фінансової стійкості; – Оцінка ділової активності; – Оцінка прибутковості та рентабельності

Антикризове управління базується на всебічному аналізі фінансово-господарського стану підприємства та розробці відповідних антикризових заходів, що дає змогу запобігти банкрутству та підвищити ефективність діяльності. Впровадження антикризового управління сприяє стабілізації роботи підприємства, підвищенню його адаптивності, гнучкості та стійкості до впливу зовнішніх негативних факторів, а також забезпечує раціональніше використання наявних ресурсів.

За умови своєчасного прийняття рішень і реалізації заходів, спрямованих на покращення фінансового стану в довгостроковій перспективі, підприємство

може відновити свій майновий потенціал, зміцнити ринкові позиції в умовах високої конкуренції та сформувати надійну ділову репутацію перед партнерами, власниками, кредиторами, бюджетом і працівниками, забезпечивши гідні умови праці та її оплату. Таким чином, аналіз фінансового стану підприємства є одночасно відображенням результатів його діяльності та основою для визначення перспектив розвитку.

ВИСНОВКИ

Сучасні умови господарювання вимагають постійного моніторингу фінансового стану підприємства та його змін, що є основою для розробки ефективних управлінських рішень і підвищення рентабельності.

Для прийняття обґрунтованих управлінських рішень необхідна інформація про кількісні та якісні параметри діяльності підприємства, його потенціал і ризики. Отримання такої інформації передбачає проведення аналітичних досліджень як загальної діяльності підприємства, так і окремих її напрямів.

Однією з ключових цілей аналізу фінансового стану підприємства є пошук резервів для підвищення рентабельності виробництва та зміцнення комерційного розрахунку, що забезпечує стабільну роботу підприємства та виконання його зобов'язань перед бюджетом, банками та іншими установами.

Поняття «фінансовий стан підприємства» досліджувалося багатьма науковцями, однак у його тлумаченні спостерігаються певні розбіжності. Проведений аналіз наукових підходів дозволяє визначити фінансовий стан як економічну категорію, що відображає реальну та потенційну здатність підприємства забезпечувати фінансування поточної діяльності, підтримувати саморозвиток і виконувати зобов'язання перед іншими суб'єктами господарювання.

Оцінку фінансового стану підприємств здійснюють безпосередньо за низкою методик, розроблених міністерствами (відомствами), Національним Банком України та комерційними банками. Аналіз літератури дозволяє стверджувати, що найбільш поширеними є балансові методи і моделі, коефіцієнтна оцінка, рейтингова оцінка, інтегральна комплексна оцінка, оцінка ймовірності банкрутства на основі статистичних моделей.

У другому розділі дипломної роботи проведено аналіз фінансового стану підприємства на прикладі ТОВ «ЛА-Транс Україна». Товариство з обмеженою

відповідальністю «ЛІА-Транс Україна» було засноване у 2021 році, але вже встигло зайняти стабільні позиції у транспортній галузі на ринку України.

Основним напрямом діяльності ТОВ «ЛІА-Транс Україна» є надання послуг вантажного автомобільного транспорту. Починаючи з 2022 року обсяг реалізованої продукції на підприємстві збільшується і в 2024 році чистий дохід від реалізації продукції становить 12380,9 тис. грн., 8665,8 тис.грн. більше, ніж у 2023 році. Це відображає позитивні тенденції підприємства до розвитку на внутрішньому ринку України.

Собівартість реалізованої продукції теж зростає протягом досліджуваного періоду з 38,2 тис.грн. у 2022 році до 10379,4 тис.грн. у 2024 році, тобто на 10341,2 тис.грн.

У 2022 році діяльність підприємства була збитковою - збиток становив 89 тис. грн. Проте, у 2024 році підприємство отримало прибуток у розмірі 213,2 тис.грн.

Власний капітал протягом аналізованого періоду мав тенденцію до зростання – на 7% у 2023 році та ще на 49% у звітному періоді. Проте, частка власного капіталу у підсумку балансу має негативну тенденцію до зменшення з 18,4% у 2022 році до 12,6% у 2024 році. Частка ж залученого капіталу навпаки зростає і на кінець звітного періоду складає 87,4%.

Вартість майна збільшилася протягом досліджуваного періоду. Так, активи підприємства в 2023 році збільшились відносно 2022 року на 952,2 тис. грн, або на 42,65 %, а у 2024 році відносно 2023 року – ще додатково на 1976,5 тис. грн, або на 62,06 %.

На збільшенні майна вплинуло як збільшенням необоротних активів, так і оборотних. Вартість необоротних активів збільшилась у 2023 році відносно 2022 року на 1276,8 тис. грн, а у 2024 році відносно 2023 року – ще на 900,5 тис. грн, або на 44,5 %, що відбулось за рахунок збільшення основних засобів, які є головною та єдиною складовою необоротних активів.

Загальна сума оборотних активів підприємства за 2022-2024 рр. зросла на 751,4 тис грн., що склало 50,44%. Це, в основному, відбулося за рахунок нарощенням обсягів виробничих запасів та дебіторської заборгованості.

Структуру майна не можна оцінити як мобільну, оскільки у підприємства переважають необоротні активи, частка яких у 2024 році склала 56,58%, що пояснюється особливостями діяльності досліджуваного підприємства.

Комплексна оцінка ліквідності балансу ТОВ «ЛІА-Транс Україна» протягом 2022 – 2024 років свідчить про погіршення структури активів та пасивів та невиконання власних зобов'язань підприємства.

Провівши коефіцієнтний аналіз ліквідності, можна зробити висновок, що на ТОВ «ЛІА-Транс Україна» існує значна невідповідність між обсягами зобов'язань, що мають бути погашені, та сумою активів, що можна використати для таких розрахунків.

Аналіз коефіцієнтів фінансової стійкості вказує на перевищення позикового капіталу над власним та підтверджує той факт, що підприємство не має достатнього рівня фінансової стійкості і залежне від зовнішніх фінансових джерел.

У третьому розділі дипломної роботи проведено оцінку ймовірності банкрутства ТОВ «ЛІА-Транс Україна» та запропоновано заходи для покращення його фінансового стану. За моделлю Альтмана інтегральний показник рівня загрози банкрутства у 2022–2024 роках залишався низьким, що свідчить про високий ризик банкрутства, пояснюваний початковим етапом діяльності підприємства.

За моделлю О. Терещенка у 2022–2023 роках підприємство перебувало в стані напівбанкрутства, а у 2024 році, попри порушення фінансової стійкості, за умови впровадження ефективної стратегії антикризового управління банкрутство можна уникнути.

Так, на основі визначених проблем було запропоновано низку заходів щодо поліпшення ситуації, що склалася:

- підвищення ефективності використання матеріальних та трудових ресурсів
- підвищення ефективності використання фінансових ресурсів
- підвищення ефективності використання оборотних і необоротних активів
- підвищення ефективності реалізації операційної та інвестиційної діяльності
- впровадження системи фінансового планування
- використання інтегрального показника для оцінки фінансового стану

Отже, проведення аналізу фінансового стану підприємства є з одного боку результатом функціонування суб'єкта господарювання, а з іншого – виявляє перспективи для його розвитку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аверіна М.Ю. Аналіз та оцінка фінансового стану підприємства: шляхи покращення. *Актуальні проблеми економіки*. 2012. № 9. С. 92–100.
2. Адамова І.З., Романчук А.Л. Прогнозування фінансового стану підприємства. *Зб. наукових праць Чернівецького торговельно – економічного інституту КНТЕУ*. 2015.
3. Акопян А.А., Шмалюк Л. І. Основні проблеми оцінки фінансового стану підприємства. *Проблеми підвищення ефективності інфраструктури*. 2010. № 25. С. 123–128.
4. Афанасьєв Р. Визначення банкрутства та його різновидів за новим законодавством України. *Зб. наукових праць Академії управління при Президентові України*. 2016. №1. С. 256-259.
5. Базилінська, О. Я. Фінансовий аналіз: теорія та практика. К.: Центр учбової літератури, 2011. 328с.
6. Бабич, М. А. Оцінка фінансового стану підприємства та розробка заходів щодо його поліпшення : кваліф. робота бакалавра. Київ : КНЕУ, 2024.
7. Безбородова Т.В. Сутність та необхідність аналізу фінансового стану. *Економіка. Управління. Інновації*. Випуск № 1 (11). 2014. С. 1–7.
8. Бегун, С. Особливості аналізу фінансового стану підприємства в умовах воєнного стану. *Економ. часопис Волинського нац. ун-ту ім. Лесі Українки*. 2022. № 4. С. 36–42.
9. Бень Т.Г. Інтегральна оцінка фінансового стану підприємств. *Фінанси України*. 2012. № 6. С. 53-61.
10. Бондарук, Т., Зайченко, І., Бондарук, І. *Діагностика фінансового стану та інвестиційної привабливості підприємства*. Науковий вісник НАЗСАУ. 2022.
11. Білик М. Д. Сутність і оцінка фінансового стану підприємств. *Фінанси України*. 2005. №3. С.117-128.

12. Бланк І. А. Основи фінансового менеджменту. К. : Ніка-Центр : Эльга, 2008. Т. 2. 591 с.
13. Бойчик І. М. Економіка підприємства: навч. посіб. 2-е вид., доповн., перероб. К. : Атіка, 2007. 528 с.
14. Борисенко Н. В. Суть і аналіз фінансово-економічного стану підприємства в сучасних умовах. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2009. Вип.19.13. С.274-278.
15. Брігхем Є.Ф. Основи фінансового менеджменту. К. : Молодь, 2007. 357с.
16. Василик О. Д. Теорія фінансів: Навч. посібн. К. : НІОС, 2007 . 416с.
17. Васильцев Т.Г. Уточнення основ аналізу фінансового стану підприємства та напрями його покращення. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2016. №22/2. С.121-125.
18. Велш Ген А., Шорт Деніел Г. Основи фінансового обліку / пер.з англ.. К. : Основи, 2006. 943 с.
19. Верба В. А. Організація консалтингової діяльності : навч. посібн. К. : Вид-во КНЕУ, 2000. 242 с.
20. Верланов О. Ю. Оцінка фінансового стану підприємств: питання методології та методики: автореф. дис. канд. екон. наук: 08.01.08. [Електронний ресурс] : Режим доступу : <http://www.nbuv.gov.ua/ ard/2008/08voypmm.zip>
21. Васильчук, В. В., Овсяк, Н. В. *Методичні аспекти оцінювання фінансового стану малих підприємств*. Матеріали XII міжнар. наук.-практ. конф. «Фінанси: теорія і практика», НАУ. 2021. С.249–251.
22. Вітлінський В. В. Моделювання економіки: навч. Посібник. К. :КНЕУ. 2003. 408 с.
23. Власюк Н.І. Фінансовий аналіз : Навч. посібн. Львів : Магнолія , 2010. 328 с.
24. Воробйов Ю.М. Особливості формування фінансового капіталу підприємств. *Фінанси України*. 2005. № 2. С. 135.
25. Воробйов Ю.М. Формування власного фінансового капіталу

підприємств. *Фінанси України*. 2005. № 5. 43с.

26. Гетьман О. О. Економічна діагностика : навч. посібн. [для студ. ВНЗів]. К. : Центр навч. літ-ри, 2007. 307с.

27. Городинська Д.М. Економічна стійкість підприємства. *Актуальні проблеми економіки*. 2023. №10(42). С. 141-146.

28. Городня Т.А. Аналіз фінансового стану та вдосконалення контролю за фінансовими показниками підприємства. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2015. №20. С.183-186.

29. Данильчук І.В. Сутність фінансового стану підприємства та пошук управлінських рішень щодо забезпечення його ефективності. *Економічний вісник університету : Збірник наукових праць*. 2011. №17/2.

30. Дем'яненко М. Я. Фінансовий словник-довідник. К. : ІАЕУААН, 2003. 507 с.

31. Загородній А.Г. Партин Г.О. Бухгалтерський облік: основи теорії і практики. К. : Знання, 2003. 327 с.

32. Загородній А.Г., Вознюк Г.Л., Смовженко Т.С. Фінансовий словник. – К. : Знання, 2004. – 566 с.

33. Закон України „Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні" №г 996-ХІУ від 16.07.1999 р.

34. Закон України „Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом” № 2343 – ХІІ від 30.06.1999 р.

35. Закон України «Про Державний бюджет України на 2024 рік»

36. Зінь Е . А . Планування діяльності підприємства : Підручник. К . : Професіонал , 2004 . 320 с .

37. Зятковський І.В. Фінанси підприємств: Навч. посібник. К. : Кондор, 2003. 364с.

38. Ізмайлова К.В. Фінансовий аналіз: Навч. посібник. К. : МАУП, 2000. 152с.

39. Іонін Є.Є. Розв'язання питань методологічного обґрунтування понять “платоспроможність” і “ліквідність”. *Актуальні проблеми економіки*. 2004. №6. С.31 – 35.
40. Карпенко Г.В. Шляхи удосконалення фінансового стану підприємства. *Економіка та держава*. 2008. №12. С.61-62.
41. Касьяненко В.О. Моделювання та прогнозування економічних процесів. Конспект лекцій: Навч. Посібник. Суми: ВТД “Університетська книга”, 2006. 185 с.
42. Качмарик Я.Д. Підходи до діагностики фінансового стану підприємства. Національний лісотехнічний університет України. С.174 – 178.
43. Кірейців Г.Г. Фінанси підприємств: навчальний посібник. К. : ЦУЛ, 2006. 268 с.
44. Клементьєва О.Ю. Фінансовий стан підприємства та його прогнозування : автореф. дис. на здобуття наук. Ступеня канд. Екон. Наук: спец. 08.00.08. К.: КНЕУ, 2008. С. 1.
45. Камінська, І., Мишко, О. Методичні підходи до аналізу фінансового потенціалу підприємства. *Економічний форум*. 2020. № 4. С. 107–113.
46. Карачун, Д. А. Аналіз і оцінка фінансового стану і перспектив економічного розвитку підприємства : робота бакалавра. Суми : СумДУ, 2021.
47. Ковальчук А.Т. Фінансовий словник. К. : Знання, 2005. 287 с.
48. Копчак Ю.С. Проблеми діагностики фінансового стану і стійкості функціонування підприємства. *Вісник СумДУ*. 2004. №9 (68). С. 23-34.
49. Коробов М. Я. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємств : навч. посіб. 3-тє вид., перероб. і допов. К. :Знання, 2002. 378 с.
50. Косова, Т. Д. Фінансовий аналіз: навч. посібник. К.: Центр учбової літератури. 2013. 440 с.
51. Костенко Т.Д. Економічний аналіз і діагностика сучасного стану підприємства. К. : ЦУЛ, 2007. 400 с.
52. Крамаренко Г.А. Фінансовий аналіз і планування: Навч. Посібник. К. : КНЕУ. 2003. 224 с.

53. Крисоватий А.І. Податкова система. Тернопіль : Карт–Бланш, 2004. 331 с.
54. Кручок С. І. Оцінка фінансового стану підприємств. *Фінанси України*. 2002. №8. С. 40-47.
55. Кузьменко, Л. В. Фінансовий менеджмент: навч. посібник. Вид-во Олді-плюс. 2003 р. 240 с. – Режим доступу: <http://www.bookz.com.ua/10/0007.htm>
56. Кулаковська Л.П., Основи аудиту: Навч.пос.для студентів вищих закладів освіти. К. : Каравелла, 2002. 504 с.
57. Куцик В.І. Суть і аналіз фінансово – економічного стану підприємства в сучасних умовах. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2009. №19. С.274 – 278 с.
58. Лахміонова Л.А. Фінансовий аналіз суб'єктів господарювання. К. : КНЕУ, 2001. 387с.
59. Лень В.С., Гливенко В.В. Бухгалтерський облік в Україні / В.С. Лень, В.В. Гливенко. –К. : ЦУЛ, 2008. - 576 с.
60. Лігоненко Л. О. Антикризове управління підприємством: підручник. Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2005. 824 с.
61. Логвиненко Ю. Л. Сутність та значення рейтингів у підприємницькому середовищі. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2023. Вип. 19.3. С. 223 – 231.
62. Майстро, Р. Г. Важливість систематичного проведення аналізу фінансового стану підприємства. *Вісник НТУ «ХПІ»*. Серія: Технічний прогрес і ефективність виробництва. Х.: НТУ «ХПІ». 2013. № 20 (993). С. 163-168.
63. Мостенець, М. Р. Оцінка фінансового стану підприємства : кваліф. робота бакалавра. Суми : СумДУ, 2021.
64. Методика інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств та організацій, затверджена наказом Агентства з питань запобігання банкрутству підприємств та організацій від 23.02.1998 р. № 37.

65. Методика проведення поглибленого аналізу фінансово-господарського стану неплатоспроможних підприємств і організацій, затверджена наказом Агентства з питань запобігання банкрутству підприємств та організацій від 21.03.1999 р. № 37.

66. Методичні рекомендації по аналізу фінансово-господарського стану підприємств та організацій [Електронний ресурс] : Лист Державної податкової адміністрації України від 27.01.1998 р. № 759/10/20-2117. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua>.

67. Мец В.О. Економічний аналіз фінансових результатів та фінансового стану підприємства : Навч.пос. К. : Вища школа, 2003. 278 с.

68. Міценко Н.Г. Економіка підприємства : навч. Посібник. Львів. : Магнолія. 2006, 2008. 688 с.

69. Мороз Е.Г. Економічні особливості застосування факторингу в Україні. Проблеми раціонального використання соціально-економічного та природно-ресурсного потенціалу регіону: фінансова політика та інвестиції: Збірник наукових праць. 2010. № 3. С. 47-57.

70. Мочерний С.В. Економічний довідник. К. : Феміна, 2004. 368 с.

71. Ніколаєва, Т. П. Фінанси підприємств. М.: Вид. центр ЕАОИ. 2003. 158 с. [Електронний ресурс] : Режим доступу: <http://www.ec-study.com/ua/literature/b001166.htm>

72. Новоселецький О. М. Еволюція підходів щодо оцінювання фінансового стану підприємства. *Наукові записки*. Серія «Економіка». Випуск 16. С. 600 – 607.

73. Обущак Т.А. Сутність фінансового стану підприємств. *Актуальні проблеми економіки*. – 2022. – № 9. – С. 92–100.

74. Опарін В.М. Фінанси: Навчальний посібник. К. : КНЕУ, 2005. 164 с.

75. Олексюк О. І., Сучасна технологія діагностики фінансово-економічної діяльності підприємства : монографія. Київ : КНЕУ, 2012.

76. Поддєрьогін А.М. Фінанси підприємств: Підручник. К. : Основи, 2004. 546 с.

77. Про затвердження Методики інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств та організацій [Електронний ресурс] :Наказ Агентства з питань, запобігання банкрутству підприємств та організацій від 23.02.1998 р. № 22. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua>.

78. Про затвердження положення про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації [Електронний ресурс] : Наказ Міністерства фінансів України та Фонду державного майна України від 26.01.2001 р. № 49/121. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua>.

79. Рзаєва, Т. Г., Сереветник, О. В. *Фінансові результати та напрями їх аналізу*. Вісник Хмельницького НУ. 2020. № 3. С. 121–124.

80. Руда Р.В. Аналіз фінансового стану підприємств та його значення в сучасних умовах. *Вісник БУМБ*. 2022. №3. С.54-59.

81. Рябенко Г.М. Шляхи покращення фінансового стану підприємства. *Інноваційна економіка*. 2013. №33. С.105-108.

82. Семенова, К. Д. Аналіз фінансового стану підприємств України та тенденції розвитку. *НВ ОНУ*. 2021. Вип. 282–283. С. 77–82.

83. Савицька, Г. В. Економічний аналіз діяльності підприємства. К. : Знання, 2007. 668 с.

84. Федорук О. В. Особливості та проблеми розробки методичних підходів щодо діагностики імовірності банкрутства підприємств. *Інноваційна економіка*. Електронний ресурс]. Режим доступу : http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/inek/2011_1/126.pdf.

85. Шулик, Ю.В., Панасюк, Б.М. Оцінка та шляхи покращення фінансового стану підприємства . *Науковий блог*. 2019. № 3. С. 141–148.

Додатки

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Дата звіту: 6/24/2025
Дата редагування: —

Документ прийнятий

Звіт подібності

метадані

Назва організації

National University of Water and Environmental Engineering

Заголовок

Фінансовий стан ЛА-Транс.doc

Автор

Науковий керівник / Експерт

Василькова Вікторія ОлександрівнаВасилькова Вікторія Олександрівна

підрозділ

National University of Water and Environmental Engineering

Обсяг знайдених подібностей

Коефіцієнт подібності визначає, який відсоток тексту по відношенню до загального обсягу тексту було знайдено в різних джерелах. Зверніть увагу, що високі значення коефіцієнта не автоматично означають плагіат. Звіт має аналізувати компетентна / уповноважена особа.

26.12%

26.12%

КП 1

2.63%

2.63%

КЦ

25

Довжина фрази для коефіцієнта подібності 2

17024

Кількість слів

132156

Кількість символів

Тривога

У цьому розділі ви знайдете інформацію щодо текстових спотворень. Ці спотворення в тексті можуть говорити про МОЖЛИВІ маніпуляції в тексті. Спотворення в тексті можуть мати навмисний характер, але частіше характер технічних помилок при конвертації документа та його збереженні, тому ми рекомендуємо вам підходити до аналізу цього модуля відповідально. У разі виникнення запитань, просимо звертатися до нашої служби підтримки.

Заміна букв	B	1
Інтервали	A→	0
Мікропробіли	0	32
Білі знаки	B	0
Парафрази (SmartMarks)	a	149

Подібності за списком джерел

Нижче наведений список джерел. В цьому списку є джерела із різних баз даних. Копію тексту означає в якому джерелі він був знайдений. Ці джерела і значення Коефіцієнту Подібності не відображають прямого плагіату. Необхідно відкрити кожне джерело і проаналізувати зміст і правильність оформлення джерела.

10 найдовших фраз

Копію тексту

ПОРЯДКОВИЙ НОМЕР	НАЗВА ТА АДРЕСА ДЖЕРЕЛА URL (НАЗВА БАЗИ)	КІЛЬКІСТЬ ІДЕНТИЧНИХ СЛІВ (ФРАГМЕНТІВ)
1	https://nauchnoud.com/8466/2020061607393946552	435 2.56 %
2	http://dspace.wnu.edu.ua/bitstream/316497/21326/1/%D0%91%D0%BE%D0%B1%D1%80%D1%86%D0%B2%D0%B5%D1%86%D1%8C.pdf	275 1.62 %
3	http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/bitstream/123456789/7469/1/lovepdf_com-6-10.pdf	222 1.30 %
4	https://www.business-inform.net/pdf/2012/3_0/163_169.pdf	203 1.19 %

